ԻԶ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5736 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 30-13 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1904 ԵՐՔՇԱԲԹԻ 6 ՇԵՒՎԱԼ 1322 ԻԶ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5736

درعليه غلطه ده ﴿ آره ولك ﴾ غزته سى اداره خانه سى

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քէմանքէշ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, Constantinople

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղր
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատան:

20 ՓԱՐԱ 20

ՆՐԲԱՑԱԾ ՃԱՇԱԿՆԵՐ

Շատ հեռու չէ այն թուականը, ուր Զատկին եւ Ծնունդին դպրոցական աղքատիկ տղոց հագուստ շինելու բարեգործութիւնը կը ցուցադրուէր այն տեսակ եղանակով մը, որ եթէ այդ պզտիկները իրենք չէին, գէթ իրենց ծնողքը ամօթահար կը մնային, իրենց չքաւորութիւնը երեսնուն զարնուած պէս զգալով: Սովորութիւն էր որ, [illegible] իրիկունը, ժամերգութեանց սկըզբնաւորութենէն քիչ առաջ, Թաղ. Խորհուրդին կամ բարեսէր անհատներու ծախքով նոր եւ միօրինակ հագուստ հագած տղաք, տաճարին մեծ դուռնէն կարգով առաջնորդուէին մինչեւ դասը, կենդանի ցուցադրութիւն մը պարզելով, ու հոն կենային՝ իրենց ունեւոր դասակ դասընկերներէն անջատ, ինչ որ հարուստ եւ աղքատ խտրականութիւնը կը շեշտէր ակնբախօրէն:

Երբ այդ մօտաւոր անցեալին բարքերը միտքերնիս բերելով՝ բաղդատենք այսօրուաններուն հետ, ուր ո՛չ միայն աղքատ տղաքը տարբեր տարբեր հագուստներ կը առնեն, թաղին ու դպրոցին մէջ իրենց աղքատութիւնը իրենց հագուստին վրայ բոլ դրոշմուած չտեսնելու եւ չի ցուցընելու համար, այլ նաեւ տարուան կրօնական երկու մեծ տօներէն շատ առաջ՝ աւելի եղանակներուն փոփոխութեամբ, գարնան ու ձմրան, քան Զատկին ու Ծնունդին, մեծ ու զգալի բարեփոխում մը կը նշմարենք բարքերու, եւ ազնուացում մը ճաշակներու:

Այս խորհրդածութիւնները անշուշտ ներկայացան չափերու մտքին, երբ կարդացինք երէկուան թերթերուն մէջ հակիրճ մէկ նկարագրութիւնը այն մանկական կոչունքին զոր Վսեմ. Գրիգոր Խան եւ Տիկին Շամամճեան տուեր էին այս կիրակի օր, Սըլանտարի ապարանքներուն մէջ, Էսաեան վարժարանի քսանըհինգը աղքատիկ աշակերտներուն որոնց նուիրած էին կանխաւ մէկ մէկ ձեռք հագուստ՝ յարակից պէտքերով: Այնպէս որ, այդ տղաքը, ամէնէն շատ առաջ, նորին հաճոյքը կը վայելէին, մինչ ուրիշ անակնկալ մը կը սպասէր իրենց,—սեղանի հրաւէրը, գունաւոր պատկերներով քարտերու վրայ գրուած, Գրիգոր Խանի զաւակներուն՝ Հրանդ, Զարեհ, Նաւասարդ եւ Մելիք Շամամճեան Խանի ստորագրութեամբ, իւրաքանչիւրը իր անունը կրող պահարաններու մէջ,—թերեւս առաջին նամակը զոր այդ պզտիկները կ'ընդունէին իրենց կեանքին մէջ:

Նախորդ տարիներ ալ, Շամամճեան Խան իր բնակարանին մէջ կուտար համանման սեղաններ՝ բաղդադուրկ ու չքաւոր դպրոցականներու, միշտ զուարթ ու մտերմական հիւրընկալութիւն մը ընծայելով անոնց, ինչ որ, աւելորդ է ըսել թէ կը տիրէր նաեւ այս կիրակի օրուան սեղանին վրայ:

Այս կերպով, մեր բարքերուն մէջ կը ներմուծուի բարեփոխում մը որ իր մասնաւոր նշանակութիւնը ունի ո՛չ միայն բարեգործութեան տեսակէտով՝ այլեւ ընկերային տեսակէտով, վասն զի նորահաս սերունդը կը վաւերացնէ վերաբերում մը որ արտայայտիչ է բարոյապէս ու կանուխէն անոնց սրտին ու մտքին մէջ կը դրոշմէ ազնուութեան զգացումներ: Այդ տղաքը, դպրոցին մէջ ձրի ըլլալնուն համար, ինքզինքնին ստորնացած չեն զգար իրենց միւս դասընկերներուն քով, եւ երբ նոր հագուստներով մանեն դասարան՝ ամչնալու բան մը չպիտի ունենան, ինչպէս կ'ըլլար առաջ մը: Ճաշակներու նրբացումը որ կը տեսնուի իրենց ընծայուած հանդերձեղէնին ու սեղանին ընծայման եղանակին մէջ,—պարզ, համեստ ու սիրալիր,—անոնց մատաղ հոգիները կը զուարթացնէ, զիրենք մղելով աւելի՛ եռանդուն, աւելի՛ աշխատասէր ըլլալու, փոխանակ տրտում ու գլխահակ պատանիներ դառնալու՝ իրենց ընտանեկան չքաւոր վիճակին պատճառով:

Այս տեսակէտով, կ'արժէր շեշտել ինքնայատուկ հանգամանքը դպրոցական տղոց եղած հաճոյակատարութեան մը, Վսեմ. Գրիգոր Խանի նման ծանօթ անձնաւորութեան մը կողմէ՝ նոյնքան յարգուած իր բարեգործութիւններով որքան իր կրթասիրութեամբը ու գրասիրութեամբը: Եւ կ'արժէ մանաւանդ որ օրինակը ընդհանրանայ ուրիշ թաղերու մէջ ալ, ուր հարուստ դասակարգը իր հոգածութեան ու մտածման առարկայ դարձնել կ'ուզէ աղքատիկ դպրոցականները:

Տ. Ա.

ԿԵՍ-ԿՐՕՆԱԿԱՆ ՄՏԱԾՈՒՄՆԵՐ

ԿՐՕՆՔԸ

Մարդկային սիրտին էն հիմնական ու սկզբնական զգացումն է կրօնքի զգացումը, ու այնպէս արմատացած անոր բոլոր զգացական գործունէութիւններուն մէջ՝ որ կարծես առանց անոր չի կրնար սրտի պաշտօնը կատարել ամբողջովին: Առարկողներ կրնան ըլլալ թէ կրօնքի զգացումը վախէ, նախապաշարումէ ու կոյր հետեւողութենէ բղխած բնազդական զգացում մըն է: Բայց անոնք պէտք են գիտնալ թէ գիտութեան միջոցով բնութեան առարկաներուն գաղտնիքներուն քօղը պատռելով, յառաջացած միտքով նախապաշարումները արմատախիլ ընելով, ու մենք մեր դատողութեան ու անձնական պրպտումին վստահելով, նորէն չենք կրնար կրօնքի զգացումը մեր էութենէն դուրս ձգել: Որովհետեւ որքան լուսաւորուի միտքը, որքան մշակուի սիրտը, այնքան կը զօրանայ ու կ'արմատանայ կրօնքի զգացումը:

Խելացիներու մէջ բացարձակ անկրօն չի կրնար գտնուիլ աշխարհի վրայ: Անկրօնները, բացարձակ անկրօնները, մոլագարներ են: Եւ ինչո՞ւ այսպէս.— պատասխանելու համար այս հարցումին, պէտք ենք գիտնալ թէ ինչ է կրօնքը:

Կրօնքը՝ մարդկային հոգիին մէջ այն գիտակցութիւնն է որով կը հասկնայ ան թէ՝ Աստուծմէ կախուած է ինք. կամ աւելին խօսքով՝ կրօնքը Աստուծոյ ու մարդուն միջեւ հաղորդակցութեան կապն է. եւ անոր համար Աստուծոյ գոյութեան հաւատացող մը չի կրնար անկրօն ըլլալ, ու թէ որ մէկը Տիեզերքի մէջ Աստուծոյ գոյութեան չի հաւատար, այնպիսին չի հասկնար իր իսկ միտքը, հոգին, որովհետեւ նիւթէն վեր՝ Աստուծոյ գաղափարին չի վերացած, մեր հոգիին բնութիւնը առեղծուած մը պիտի ըլլար առանց Անոր գոյութեան:

Կրօնքի զգացումը տիեզերական է, չկայ ժողովուրդ մը երկինքի ներքեւ որ այս զգացումին ազդեցութեան տակ չգտնուի, չունենայ իր կրօնական հաւատալիքները, արարողութիւնները, պաշտամունքները: Խօսքը այս ու այն կրօնքին վրայ չէ, հապա տիեզերական կրօնքին վրայ առ հասարակ: Կեդրոնական Ափրիկէի մարդախոշոշ վայրենիէն մինչեւ Չինու կռապաշտը. Խաղաղականի կղզեբնակներէն մինչեւ [illegible] Մայր-Կղզիին բնակիչները, ու քաղաքակիրթ մարդկութեան համայն ներկայացուցիչները աշխարհի վրայ՝ ունին այս զգացումը, հոգ չէ թէ ամէն մէկը իր վիճակին, զգացումներուն, միջավայրին, ու հոգիին տարբեր երեւոյթներուն համեմատութիւնով, թէեւ մէկուն հաւատալիքները, արարողութիւնները միւսին համար ծիծաղելիութիւններ են պարզապէս: Բայց քանի՛ յառաջդիմէ մարդկութիւնը, այնչափ ալ կ'առնէ այս զգացումին ծաւալականութիւնը, իր տիեզերականութեան մէջ կը զօրանայ ան:

Ազնուացուցիչ մեծ ազդակ մըն է կրօնքի զգացումը: Հոն ուր իր մեծութեան, վսեմութեան մէջ կ'ըմբռնուի կրօնքը, հոն ուր սիրտեր յօժարակամօրէն պատրաստ են այս զգացումին բոլոր թելադրութիւններուն անսալու ու անոնց համեմատ գործելու, ճշմարիտ ազնուութեան ու հոգեկան բարձրացումի էական յառաջդիմութեան գոյութեան կասկած չկայ: Որովհետեւ կրօնքը՝ բարձր, վեհ ու սուրբ աղբիւր մը բղխելուն, բարձրութիւնով կը պճնէ նաեւ հոգիները, դէպ ի ճշմարիտ մեծութիւնը կը վերացնէ զանոնք:

Կրօնքի զգացումը շինիչ ալ է. Իրար սիրել, իրարու շահերը պաշտպանել, իրարու օգնել, յարգել իրարու պատիւը փոխադարձաբար. ասոնք կրօնքին ներարկած գործնական սկզբունքներն են: Կրօնքի անունին դէմ գժտողներ ու զայն լսել չուզողներ, բարոյականութեան կու տան այս շինիչ դերը, առարկելով թէ, առանց կրօնքի, բարոյականութիւնն ալ կրնայ մարդկութիւնը բարձրացուցած բարձր վիճակին հասցնել: Բայց կը մոռնան անոնք. կրօնքի վրայ հաստատուած բարոյականութիւնն է ճշմարիտ բարոյականութիւնը: Կ'անգիտանա՞ն արդեօք թէ մարդկային սիրտը ո՛րչափ չար է. առանց երկնային ձայնին՝ ինչպէս մեր սրտին ձայնը պիտի կրնայ մեզ անսայթաք կերպով առաջ տանիլ. ու մեր խամոլութիւնները, շատ անգամ բարձրացած, չպիտի՞ խորտակէին պատշաճութեան օրէնքը, նոյնպէս մարդկային բարոյականութեան թումբերը: Կրօնքը, կրօնքի շունչով օծուած բարոյականութիւնն է որ կը շինէ, կը բարգաւաճէ, կը ճոխացնէ մարդկութիւնը:

Կրօնքն է որ կ'ընդարձակէ մեր տեսութեան սահմանը, մատնանիշ ընելով մեզ պարտականութեան լայն շրջանակ մը, ընդարձակ ասպարէզ մը: Որովհետեւ մենք՝ եթէ մնանք մեր բնազդական սէրերուն մօտիկ ընէինք, մեր ընտանիքէն, մեր ցեղէն դուրսը չպիտի կրնայինք տեսնել, ու այս նեղ սահմանին մէջ պիտի անդամալուծէին մեր շատ մը ազնիւ զգացումները, պիտի ամբառնար մեր սիրտը. պիտի զրկուէինք շատ մը հաճոյքներէ, որոնք մեզի շատ բաղձալի ու միշտ փափագելի եղած են եւ պիտի ըլլան: Այնպիսի երկիրներ՝ ուր դեռ կրօնի զգացումին պէտք եղած կարեւորութիւնը չեն տուած ու չեն զարգացուցած զայն, որչափ ակար են. հոն ամէն մարդ իր խըրճիթին մէջ քաշուած՝ իր ընտանիքին ու ալ աւելի իր վրայ միայն կը խորհի. հասարակաց բարիքներ չկան հոն, ընդհանուրին հանգիստը, երջանկութիւնը չի մտածուիր: Մարդիկ չեն սորված իրենցմէ դուրս ապրիլ, ու կերպով մը իրենք իրենց մէջ իսկ չեն ապրիր: Բայց հոն ուր այս զգացումին մեծ կարեւորութիւն կը տրուի ու անոր յառաջացած սկզբունքներուն համեմատ կեանք կը վարեն, հո՛ն պէտք է փնտռել երջանկութիւն:

Երջանկացնող է նաեւ այս զգացումը. երջանկութեան ներշնչում մը չէ՞ արդէն կրօնքը, բայց ո՞ւր գտնել զայն. մարդ իր մէջ փակուած չի կրնար գտնել զայն: Բայց հաւատալ թէ կայ Աստուած մը, մեր հոգեկան բոլոր վերացումներուն միակ առարկան, ու մեզի համար կարելի է անոր հետ հաղորդակցութեան մէջ մտնել, Ա՛ն պիտի պսակէ մեր բոլոր հոգեւոր իղձերը, պիտի պատրաստէ մեր ապագայ երանութիւնը, առ այս հաւատքին մէջ է մեծ երջանկութիւնը, որուն միշտ ծարաւի է մեր հոգին: Այս կապակցութիւնը մարդկութեան եւ իր Ստեղծողին միջեւ պիտի պատրաստէ մարդուն մեծ Ապագան, որ է յաւիտենական Երջանկութիւնը. չարաչար կերպով կը սխալինք ուրիշ բաներու մէջ փնտռելով զայն:

Քրիստոնէական կրօնքը՝ որ կրօնքներուն մեծ բարեկրթիչն ու գագաթնակէտն է հռչակուած՝ իր երկնաւոր սկզբունքներով ու ճշմարտութիւններով մեծ կրօնք մըն է. մեծ՝ անոր համար որ տիեզերական կրօնքին ազնուացնող, շինիչ, երջանկացուցիչ բոլոր յատկութիւնները, կատարեալ ամբողջութիւնով մը իր վրայ կ'արտայայտէ. բոլորովին վերացական, բոլորովին արարողական չէ ան գործնական ու հոգեկան է միանգամայն: Տիեզերքի բոլոր կրօնքներուն ազդեցութիւնը, իրենց ուրոյն սահմաններուն մէջ՝ անուրանալի է. անոնց ամէնն ալ իրենց պարունակած մեծ ճշմարտութիւններուն, երկնաւոր սկզբունքներուն համեմատութեամբ կըրցան բարոյական յառաջխաղացումին օժանդակ մը ըլլալ, բայց քրիստոնէական կրօնքն է միայն, մարդկութիւնը վերացընել սիրոյ, գթութեան, ներողութեան, արդարութեան, սրբութեան ու մաքրութեան բարձրութիւններուն:

Երկինքը ա՛լ աւելի մօտ բերել մեզի, նոյն իսկ Աստուծոյ սիրտը յայտնելով մոլորած մարդկութեան: Քրիստոս իր բերած կրօնքին մէջ դրաւ ա՛յնչափ երջանկացնող տարրեր որչափ կրնար մարդը երեւակայել, ա՛յնչափ բարոյական մեծութիւն որչափ կարելի էր մեզ փափաքիլ: Ան մեզ առանց աշխարհատեաց զգայամոլներ ընելու, կրցաւ վանել մեր մէջի աշխարհը ու անոր տեղ իջեցնել երկինքը. ասո՛ր համար մեծ է ան, Քրիստոնէական կրօնքը:

Մեղք որ՝ դեռ կան անունով քրիստոնեաներ որոնք կարելի եղածին չափ գերիները կ'ըլլան աշխարհի, հեռանալով ու մոռնալով երկինքէն եւ անոր երանութիւններէն: Երանի՜ թէ մեր քրիստոնեայ անունը կենդանանար մեր մէջ:

ԴՐ. Հ. ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆ

ՏԵՐԵՒԱԹԱՓԸ

(ԱՐՁԱԿ ՔԵՐԹՈՒԱԾ)

Աշունը կը հեւայ ու կը փչայ ծառերուն մէջէն, հատիկ հատիկ փրցնելով ու քշելով անոնց դողդղուն ու դեղնած տերեւները, որոնք կ'երթան խառնուիլ յաւիտենական փոշիին:

Տերեւաթափ ծառերը բնութեան համայնապատկերին նոր ու տխուր երեւոյթ մը կուտան, ցոյց տալով կարծես աշխարհի գեղեցկութեանց ունայնութիւնը, գարնան վաղանցիկ ու խաբուսիկ պճնազարդումը, կեանքի հրապոյրներուն պէս՝ որոնք օր մը միայն կը տեւեն: Անոնցմէ ոմանք բոլորովին մերկացած իրենց տերեւներէն՝ լերկ ու վտիտ ճիւղերնին կը կարկառեն օդին մէջ, հսկայ մատներու պէս դէպի երկինք ցցելով զանոնք եւ անոր գթութիւնը հայցելով դոգցես: Ուրիշներ տակաւին ցանցառօրէն կը պահեն իրենց տերեւները, որոնց շառագոյն ու դեղնորակ թերթիկներուն վրայ վերջալոյսի աժգոյն արեւը ոսկի ցոլքեր կը ցանէ:

Այդ ոլորուած տերեւները սարսռուն են եւ հիւանդագին, նման տխուր ու խռովեալ հոգիի մը՝ որ ժամէ ժամ կ'անջատի ու կը հակի դէպի շիրիմ: Կը դողդղան այդ ցնցուած տերեւները՝ աշնան քամիէն, ինչպէս կը դողայ սգաւորը՝ մահուան գերանդիին առջեւ եւ գառնուկը՝ մսագործին բիրտ ու արիւնոտ ձեռքերուն տակ:

Ծովն ալ փոխած է իր անուշիկ գոյնը՝ երկինքին հետ: Ան չունի այլ եւս իր երբեմնի վէտվէտուն ու հանդարտիկ կոհակները՝ որոնց վրայ կը խաղային արեւուն շողերը, կը սահէին հեշտանքի մեղկութեան մէջ երազող նաւորդները: Հիմա խոժոռ ու խռոված է անոր դէմքը, հովերը սանձարձակ կը վազեն իր անհուն տարածութեան վրայ, եւ ան կատաղութեամբ կը մռնչէ անոնց վայրագ վազքին տակ:

⁂

Սակայն ծառը յոյս մը ունի դարձեալ. կեանքը նորէն պիտի մտնէ իրեն եւ բընութիւնը կրկին պիտի տայ անոր իր սաղարթն ու դալարիքը, մինչդեռ ես՝ անյոյս եմ լիովին կեանքի տերեւաթափին առջեւ...,

Այո՛, իմ կեանքն ալ ընդհակառակ պիտի ունենայ իր տերեւաթափը, եւ ցաւոտ քամիներուն փչումէն խլուող այդ տերեւներուն դարձդարձիկ թօթափումը դիտելով՝ ակամայ կը յիշեմ Վիքթոր Հիւկոյի սա տխրագոյն տողերը.

«Անոգիկ եմ ն'այրեցեալ,
«Ի գերեզման կ'իջի հոգիս թուլցեալ...:

Որքան դառն պիտի ըլլայ արդեօք կեանքիս տերեւաթափը...: Այն օրը յուշերը, որոնցմով կը խայտար միտքս, տակաւ կ'անհետին արդէն, խաւար մութ ամպ մը կը ծածկէ այն փայլուն արեւը՝ որ երեւակայութեանս ցոլալ հորիզոնը կը լուսաւորէր. սիրտս չի տրոփեր այլ եւս երբեմնի անուշ զգացումներով, որոնք մի առ մի դառն կսկիծներու փոխուած՝ կը թօթափին դալկահար տերեւներուն նման, ու պարապութիւն մը, անհուն պարապութիւն մը կը թողուն հոն, զոր չեն կարող լեցնել կեանքի ամէն հեշտալից երեւոյթներ: Աչքերս անհունին պիտի յառին այլ եւս, երկինքի անհուն կապոյտին, եւ յղփացած ու զզուած կեանքի խաբէպատիր հաճոյքներէն՝ անոր լուրթ ու մելամաղձոտ անդորրութեան մէջ պիտի խնդրեն դարմանը ցաւի մը՝ զոր հոգիս չէ գտած երբեք բնութեան պերճանքին, նուագներու հեշտաբոյր կոհակներուն ու ծաղիկներու գգուիչ բոյրին մէջ...:

Տերեւներու անուշ սօսափիւնը, աշնան յուսահատ թռչնիկներուն տխուր ճռվռուածները, իրիկնամուտի երկինքին մարմրուն բոսորութիւնը չպիտի հրապուրեն զիս այլ եւս, որովհետեւ էութեանս հիւլէները պիտի քայքայուին հետզհետէ, [illegible], մութին մէջ առ խարխափ քալող ուղեւորի մը պէս, պիտի զարնուին ու փշրուին ժայռերու դէմ, ու պաղ հով մը անդադար պիտի վազէ երակներուս մէջ, ոսկորներուս մէջ, նման այն մրրիկներուն՝ որոնք հիմա խոլ արշաւներ կ'ընեն փրփրադէզ ալիքներուն վրայ:

Տերեւաթափը իր բոլոր տխուր երեւոյթներով սկսած պիտի ըլլայ էութեանս մէջ, աւելի՛ ձգձգուն եւ աւելի՛ դառն՝ քան ծառերու տերեւաթափը...:

⁂

Բնութեան տերեւաթափէն ետք՝ գարունը կայ, կեանքի նորոգող վերածընունդը, երբ թօշնած ու կիսամեռ խոտերը դա՛րձեալ պիտի ծլին ու կանաչնան, ծառերը պիտի պճնուին կրկին երփներանգ ծաղիկներով, լքուած ու աւերակ բոյները պիտի նորոգուին ու պիտի ոգեւորուին դարձեալ թռչուններու զուարթ դայլայլիկներովը: Փոթորկալոյզ ծովէն ետք միապաղաղ ու կապուտակ ծովը կայ, որուն մէջ պիտի ցոլանայ դարձեալ երկինքը եւ արեւը անոր վճիտ հայելիին մէջ պիտի լոգցնէ իր ճաճանչաւոր դէմքը: Սակայն իմ հոգիս չի՛ յուսար երբեք ամբողջ սիրոյ յաւելեալ վերադարձին: Ու հիմա, իր մօտալուտ տերեւաթափին հանդէպ, զրկուած իր բոլոր հեշտանաց եռանդներէն, իր սիրելի յիշատակներէն, տխրութեամբ կը խորհի այն օրուան վրայ ուր, եթէ գարուն իսկ, մեն միայնակ պիտի սպառի սա՛ դալկահար ու մահամերձ տերեւներուն նման՝ որոնք կը դողդղան այնչափ քամիներուն սաստկացող շունչին տակ:

Պրուսա

Տ. Ս. ՇԱՀԵԱՆ

ՄՏԱԾՈՒՄՆԵՐՈՒ ՓՈՒՆՋ

Երկու մարդու մը կամ կնոջ մը սէրը նմոյշ մըն է բոլոր մարդկային սէրերուն:

Ժօրժ Սանտ

Բիչ գործերը շատ ճկունութիւն կը պահանջեն, շատ մեծերը՝ անհուն համբերութիւն կը պահանջեն:

Հ. Տը Պալզաք

Կեանքին երկրորդ կէսը միշտ կ'անցնի առաջինին անդրադարձումով:

Հանրի Լավտան

Երբ կը վստահիք ձեզ չսիրող բարեկամի մը, կը ձանձրացնէք զայն. իսկ երբ կը վստահիք ձեզ սիրող բարեկամի մը, կը տրտմեցնէք զայն:

Ժիւլ Բյարբի

Եթէ հետեւելի ճամբայ մը կայ Գերմանիոյ մէջ գնահատուելու համար, Բարիզէն անցած ճամբան է ան:

Մէթէրլինք

Անոնք որ թատրոն կ'երթան լոկ ձանձրոյթէ ազատ մնալու համար, հնչեւ կ'որոշեն այնպիսի տրամներ ուր զգայնութիւն կը պահանջուի, ուրիշ ձանձրոյթ մը առնելով իրենց:

Ռիշար Վակնէր

Բարիզ, իր բնակչութիւնով ու իր անձերով, կարծես թէ բովանդակ աշխարհի նմոյշներուն մէկ քարտէսն է:

Ալֆոնս Տօտէ

Կարծիքները գամերու պէս են, որչափ աւելի զարնուին վրայէն, նոյնչափ աւելի կը ներմտնեն:

Ալեքսանտր Տիւմա

Ընկերական մարդկութեան հիմերն անո՛ր մէջ է որ ամօթ չեն համարեր իրենց բարեկամ ըլլալը:

Ռընէ Պազէն

Իւրաքանչիւր հոգի երանգ մը ունի իր ձայնին մէջ, ու մարդ կրնայ առաջինն ախտաճանաչել (diagnostiquer) երկրորդին հնչիւնովը:

Հանրի Լավտան

Պատմութիւնը տեղի ունեցած վէպ մըն է. վէպը պատմութիւն մըն է որ կրնայ տեղի ունեցած ըլլալ:

Էտ. եւ Ժ. Տը Կօնքուռ

Կիներուն ամէնէն հաւատարիմը, եթէ կը ծաղրէ խօսողը, միշտ կը յարգէ լռողը:

Ալֆրէտ Տը Միւսէ

Ֆրանսայի գաւառներուն մէջ, հարստութիւնը նպատակ է, Բարիզի մէջ միջոց:

Թէօտոր Տը Պանվիլ

Չիկայ բան մը որ մարդը մաշեցնէ, որչափ աւելորդութեան սիրոյ սխալներ:

Սէնթ-Պէօվ

Միշտ դիտած եմ թէ ինչպէս սիրահարներ եղող մարդիկ նաեւ զգայուն են բնութեան գեղեցկութիւններուն հանդէպ:

Լ. Թ.

Բժշկութիւնն է այն միակ արուեստը ուր ներելի է սուտ:

Կարտինալ Լավիժրի

Հաւաքեց Ա. Ն. Թ.

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԹԵՐԹՕՆԸ (20)

ԲՕԼ ՊԷՐԹՆԷՅ

ՍԻՐՈՒԱԾ ԱՂՋԻԿԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԱՍՏՈՒԾՈՅ ՀՈՎԱՆԻԻՆ ՏԱԿ

Զ

ՅԵՏԻՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ

—Ուրեմն թերեւս կրնանք հինգ-վեց հազար ձեռք ձգել:

—Աւելի թերեւս: Այս վեց հազարով թերեւս ութը հազար ֆրանքով մեր պարտքերը կը վճարենք. առն վարկը կը բարձրացնենք... կ'ազատինք...

—Մինչդեռ այս վայրկեանիս...

—Միայն թէ չենք կրնար ընդունիլ այն յաճախորդուհին որ վաղը պիտի գայ... Տասնըհինգ, թերեւս ութ օրէն կը վաճառենք: Որոշուեցաւ լմնցաւ:

—Սա կայ որ, չեմ գիտեր թէ այս գոհարները ո՞ւր ծախելու է:

—Ա՛տ է որ քեզ կը նեղէ: Ես կ'երթամ:

—Ո՞ւր:

—Հոգ մի ըներ:

Ու շրթանց դառն կծկումով մը աւելցուց.

—Առաջին անգամ չէ որ այս տեսակ գործի մը կը ձեռնարկեմ, գոհարեղէններ ծախելով:

Ա՛հ, իրաւունք ունէր այդ կինը, որ մէկ կողմէն փրկութիւն կը ցուցնէր, միւս կողմէն աւերում...

Մնաց որ, իրաւունք ալ ունէր երբ կը հաւատար թէ այդ գողութիւնը կանխաւ վճարում ալ կրնար կոչուիլ:

Ասկէ զատ ուրիշ միջոց կա՞ր միթէ:

Ուստի բաւականացաւ ցած ձայնով ըսելու.

—Ութը հազար ֆրանք ձեռք պիտի ձգէք երկու ժամուան մէջ...

Բժիշկը իսկոյն անոր դարձաւ:

—Կնոջ ականջներէն ինչպէս հանելու է զանոնք: Ես բնաւ չպիտի համարձակիմ այդ բանը ընելու, յարեց սարսռալով:

Էմիլիէն էր որ այժմ ուսերը կը թօթուէր:

—Բայց, գիտե՞ս թէ մտիկ կ'ընէ, կը հասկնայ ան, կ'ըսէր բժիշկը:

—Ասոր համար է որ դիւրին չպիտի ըլլայ: Անոր քով պիտի երթանք... իր հիւանդութեան վրայ պիտի խօսինք... պիտի ըսես թէ քիչ մը լաւ է...[illegible] պիտի պատճառէ... պիտի աւելցնես թէ նոր դեղ մը պիտի փորձես... դեղ մը զոր ծածրակին վրայ պիտի դնես, բարձիկ մը, հոգ չէ ինչ որ ըլլայ: Յետոյ, պիտի նշմարես որ այս օղերը քեզ կը նեղեն... մնացեալը վրաս կ'առնեմ...

—Այո՛, լաւ կ'ըլլայ այդպէս:

—Ուրեմն եկուր, որոշուած բան մը պէտք չէ յետաձգել:

. . . .

Վայրկեան մը յետոյ, կապոյտ սենեակը կը մտնէին:

Ստանիսլաս, որ ձեռքը խեժոտ անօթ մը բռնած էր, կէտ առ կէտ Էմիլիէնի հրահանգներուն հետեւեցաւ:

Երկար ատեն խօսեցաւ, պզպզալով — օհ, մինչեւ իր խղճին խորը — հիւանդին տագնապալից աչքերը:

Ադրիէնն ալ Պոզմորան հաւատաց — վստահութիւնն ալ տխուր ուրախութիւն մըն է — անկեղծութեանն անոր որ միւս կնոջ բացատրել կ'ուզէր թեթեւ մեղմացումը — բայց զգալի — իր ողբալի վիճակին:

Վշտաւոր ձայնով մը ըսաւ կամացուկին.

—Ա՛հ, որքա՛ն կը նեղեն զիս այս օղերը:

Արդէն Էմիլիէն կը միջամտէր.

—Կեցիր որ հանեմ:

Եւ որովհետեւ հիւանդին աչքին մէջ ոչ թէ բողոք մը, հապա մտատանջութեան նշոյլ մը կար, ըսաւ.

—Ո՛հ, գիտեմ թէ շատ գեղեցիկ են անոնք... Քու դարակիդ մէջ պիտի դնեմ... Ինչպէս քիչ առաջ կ'ըսէիր, երկար չպիտի ըլլայ այս նոր գործողութիւնը...

—Ո՛չ... ո՛չ... կակղեցնող աղբերը... միայն մէկ քանի կիրարկութիւն:

—Ուրեմն, կ'ըսէր, աճապարանօք օղերուն պատուակները հանելով, ուրեմն, շուտով նորէն տեղը պիտի դնենք:

Բայց միթէ իր ձա՛յնն էր որ սխալ կը հնչէր... միթէ անվերջ շարժումնե՞րը... միայն հիւա՛նդն էր որ բնազդական կանխազգուշութիւն մը ունեցաւ այն ատեն...

Երբ Էմիլիէն անձկոտ կնոջ նայուածքին հանդիպեցաւ, անոր փայլիլը տեսաւ.

Ու խոյս տուաւ:

Խոյս տուաւ չարագործի մը նման, որ գէշ գործ մը ըրած է, մարգարիտները բռնած իր կարկամած ձեռքերուն մէջ:

Ստանիսլաս անոր հետեւած էր:

—Որքա՛ն տժգունած ես... ի՞նչ ունիս:

—Ոչինչ:

Եւ սակայն մարգարիտները փայլեցնելով.

—Աւասիկ... շա՜տ մեծ են... շա՜տ գեղեցիկ...

Բայց գոհարները փայլեցնելով ժամանակ կորսնցնող կին չէր:

—Կամաց մը, հիմա, դուրս կ'ելլեմ: Ասիկա դրամի հետ չփոխանակելէ առաջ չպիտի վերադառնամ:

. . . .

Երբ երկու ժամ յետոյ Բրոտոյի [illegible] մտաւ,

—Ե՛հ, եղա՞ւ, մարդը հոն է: Սոֆը հազար հինգ հարիւր ֆրանքոց ընկալագիր մը գրէ... [illegible]...

—Ուրեմն ծախեցի՞ր...

—Այո՛, վեց հազար հինգ հարիւր տուաւ, այնպէս որ եթէ փոխանակ գրաւի դնելու ծախէ, հազար հինգ հարիւր պիտի շահինք:

Երբ ամէն բան գոհարին հետ լմնցաւ,

—Կը տեսնե՞ս, ըսաւ Էմիլիէն, որ երկար բարդ բան մը չէ եղեր:

Օլիվիէ գլուխը ցնցեց:

—Ատ գիտեմ, ատ է որ զիս կը նեղացնէ:

—Ինչո՞ւ համար:

—Որովհետեւ [illegible] թէ այս գոհարները իմս է:

(Շարունակելի)

Արտաքին Լուրեր

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՃԱՊՈՆԻ ՄԻՋԵՒ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Մուգտենի մէջ.— Բորթ-Արթուր.— Ճապոնցերուն վերջին յաջողութիւններ.— Ռուսական մարտանաւերը.— Թոքիոյէն պաշտօնական տեղեկութիւններ։

Բարիզ, 9 դեկտ.— Որքան շաբաթներու, կարելի է ո՛րքան ամիսներու համար Մանչուրիոյ երկու բանակները դէմ առ դէմ կեցած են ընդհանուր թնդանօթաձգութիւններ միայն կատարելով փոխադարձաբար եւ կամ առանց մեծ արդիւնքի ընդհարումներ կատարելով զանազան կէտերու վրայ։ Երկու թշնամի զօրութիւնները, իրենց պատնէշներուն մէջ պատսպարուած եւ կամ ձիւնին տակ ծածկուած որ սկսած է տեղալ Շա-Հոյի շուրջը, նոր ընդհարումի մը սկսելու երեւոյթը չունին բոլորովին. Թէեւ դիւրին չէ կարծիք մը յայտնել ճշգրիտ այսքան տարտամ կացութեան մը պատահականութեանց մասին, ինչպէս է Մուգտենի վիճակը, սակայն հաւանական կ'երեւայ թէ մեծ ճակատամարտ մը, ներկայ պարագաներուն մէջ, տեղի պիտի ունենայ, ինչպէս եղան վերջին ճակատամարտները, որոնք արիւնալիութեան տեսակէտով կարեւորութիւն մը ունեցան, քան թէ շահուած կամ ձեռքէ հանուած տեղերու մասին։ Շատ հաւանական է որ ամէնէն ընդհանուր այս կարծիքը կը տիրէ թէ՛ ռուսական եւ թէ ճապոնական բանակներուն մէջ, եւ այդ կերպով կարելի է թշնամութիւնները առժամապէս դադրած նկատել։ Սակայն կացութիւնը բոլորովին տարբեր է Բորթ-Արթուրի առջեւ, ուր Նոգի զօրավարին հաստատակամ գործունէութիւնը, որ այնքան ատենէ ի վեր կ'ընդհարի Շթոսէլ զօրավարին յամառ եւ դիւցազնական ընդդիմութեանը, միշտ նորանոր յաջողութիւններով ձեռք բերաւ առաւելութիւն մը, ինչ որ հետզհետէ աւելի անդառնալի հանգամանք մը կուտայ Ռուսերուն կացութեանը։ Նոգի զօրավարը, «203 մեթր» բլուրը գրաւելով, իսկոյն հոն զետեղեց իր լաւագոյն թնդանօթները, որոնց կրակի [illegible] հաղորդուեցան։ Ահաւասիկ այդ մասին Թոքիօ ժամանած պաշտօնական հեռագիրները.

«Ճապոնական նաւային թնդանօթներու հրամանատարը կը հեռագրէ.— Երէկ «203 մեթր» բլուրին վրայ ելլալ շատ կողմը դիտելու, Բոյքաւյա ընկղմած էր եւ Ռեթվիզան չափազանց ծռած էր ձախ կողմին վրայ։ Այսօր անդի ըրած հետազօտութիւնները երեւցուցին ռմբակոծութիւններէն [illegible] կատարուեցան, Շ. ..-Շի-Եինկի մօտերը գտնուած բլուրէ մը։ Դեկտ. 2էն ի վեր ամէն օր թնդանօթ կ'արձակենք ռուսական մարտանաւերուն դէմ որոնք Բէյեուլունի Հարաւային կողմը խարսխած են։ Այդ դիրքէն միայն կայմերուն եւ ծխնելոյզներուն ծայրերը կը տեսնուին Բոյիետան, Ռեթվիզանի եւ Բոլթաւայի, բայց անոնց թիւը ճիշդ համրելը անկարելի է։ Մեր նաւային թնդանօթներուն ռումբերը եւ մեր մարտանաւերէն արձակուած ռումբերը զարկին ռուսական [illegible]։ Անոնց վրայ [illegible] կ'ըլլայ թէ [illegible] հասած լինի։ Տասնըմէկ ռումբեր զարնուեցան Բոլթաւայի նաւուն։ Ուրիշ յիսուն ռումբեր ալ պայթեցան, եօթը ռումբեր ալ երէկ զարկին Բոյիետանի։ Կէսօրէն երեք ժամ ետքը մեր ռումբերը մեծ պայթում մը առաջ բերին Բէյեուլունի Հարաւային կողմը։ Շատ հաւանական է որ այդ տեղի վառօդարան մը քանդուած է։ Ընկեցուած ռմբակոծութեան արդիւնքները մեծ հաճոյք մը կուտան մեր զինուորներուն, իրենց զոհերը կրկնապատկելու համար։»

Ցայտ առնուած տեղեկութեան մը նայելով Բոլթաւա զրահաւորը բոլորովին ընկղմեր է ճապոնական ռումբերէն, սակայն Ճապոնական դեսպանատան կողմէ հաղորդուած ծանուցում մը բնաւ չի հաստատեր այդ իրողութիւնը. միւս կողմէ կը ծանուցանեն թէ Ճապոնները առաջ [illegible] նոր եւ կարեւոր դիրքեր ձեռք անցուցած են։ Ահաւասիկ այդ ծանուցը Թոքիոյէն ղրկուած.

«Բորթ-Արթուրը պաշարող ճապոնական բանակը հետեւեալ տեղեկագիրը ղրկած է.— Ռուսները որոնք Աքզագոքայի բլուրին վրայ կը գտնուէին, անկարող ըլլալով դիմադրել մեր սաստիկ կրակին, զոր կ'ընէինք «203 մեթր» բլուրէն, բոլորովին հեռացան Աքզագոքայի բլուրէն, զոր եւ մեր [illegible] օր գրաւեցինք։ Նոյն օրը նաեւ երկու ուրիշ բլուրներ գրաւեցինք Իւէ-չանի մօտ. Հասանք [illegible] զինադուլի մը զոր ռուս բանակը առաջարկած էր մեռեալները վերցնելու համար։»

Դիւրին է հասկնալ թէ ինչու Նոգի զօրավարին բանակը գերագոյն ճիգ մը կ'ընէ Բորթ-Արթուրի դէմ այն միջոցին երբ Ռոժեստվենսքիի ծովակալին նաւատորմը դէպի Հեռաւոր Արեւելք կ'ուղղուի։ [illegible] ծրագիրը անյաջողութեան մատնելէ ետքը, Բորթ-Արթուրի պաշտպանութիւնը [illegible] թոյլ տալ [illegible] ըլլալ Ռուսիոյ, իր թշնամին [illegible] վրայ կեցնելէ ետքը [illegible] Ճապոնի ձեռքէն առնել այն գերազանցութիւնը զոր շահած էր պատերազմին սկիզբները։ Այդ տեսակէտով է որ ամէն բանէ առաջ Ճապոններուն համար անհրաժեշտ է ոչնչացնել

թեան մասնիկ Խաղաղականի ռուսական նաւատորմին առաջին մասը եւ անկարելի ընել անոր երկրորդին Բորթ-Արթուրի նաւահանգիստէն ներս մտնելը։ «203 մեթր» բլուրին գրաւումը, թէեւ ռազմական վճռական քայլ մը չէ դէպի Բորթ-Արթուրի գրաւումը, սակայն դէպի գլխաւոր նպատակակէտը առաջնորդելու երեւոյթը ունի։ Կ'ըսուի թէ Թոկիօ ծովակալը, ճակատամարտին դիմադրելու համար, օգտուած է Պալթիկի ռուսական նաւատորմին երկարատեւ ուղեւորութեան առաջ բերած ժամանակամիջոցէն։ Ճապոն ծովակալը նորոգած է իր մարտանաւերը որոնք վնասուած էին անցեալ ամիս ու ընդհանուր գործունէութեան։ Արդարեւ պատերազմին վախճանը մեծ մասամբ կախեալ ունի նաւային նոր ճակատամարտին արդիւնքներէն։ Բեդերսպուրկի մէջ ալ այդ կարծիքը կը տիրէ, ինչպէս կը փաստէ Պալթիկի նաւարաններուն մէջ տեսնուած գործունէութիւնն։ Այդ առթիւ հետեւեալը կը հեռագրեն Բեդերսպուրկէն.

«Երրորդ նաւախումբ մը կազմութիւնը կը փութացուի, որ Ապրիլին դէպի Վլատիվոսթոք ճամբայ պիտի ելլէ Պիրիլէվ ծովակալին հրամանատարութեամբ։ Այդ ծովակալը խոստացեր է կայսեր թէ արշաւելու համար ամէն բան պատրաստ պիտի ըլլայ, որով զինքը ցրեց [illegible] թէ՛ Քրոնշթատի եւ թէ Լիպաւայի մէջ։ Իրականին մէջ դեռ պաշտօնապէս որոշուած չէ այն նոր նաւատորմին մեկնումը, ոչ ալ անոր ճիշդ կազմութիւնը. Խնդիրը նախ պիտի քննուի նաւային բարձրագոյն Խորհուրդին կողմէ. բայց հիմակուընէ կ'ըսուի թէ այդ նաւատորմը տասներկու մարտանաւերէ եւ թորփիլանաւերու կարեւոր խումբէ մը պիտի բաղկանայ։ Ռուսիոյ պատերազմական նախարարութիւնը [illegible] յանձնարարեց ինքնաշարժ երկու հարիւր հրացաններ որոնք մէկ վայրկեանի մէջ կրնան երկու հարիւր գնդակ արձակել։ Այդ նոր ձեւ հրացանները [illegible] տեղ պիտի գործածուին։ Ռուսական հեծելազօրքերը, յառաջիկայ գարնան, այդ նոր հրացանով պիտի զինուին։

ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ

Բորթ-Արթուրի ռուսական մարտանաւերը.— Վերջին լուրեր.— Ներքին գործոց նախարար.— Նոր կարգադրութիւններ։

Բարիզ, 9 դեկտ.— Բեդերսպուրկէն հետեւեալը կը հեռագրեն.— Երէկ իրիկուն շատ տարտամ զրոյցներ կային թէ Բորթ-Արթուրէն շատ գէշ լուրեր առած են Բեդերսպուրկի ձեռնհաս շրջանակները։ Այդ զրոյցները այսօր կը չեղուին եւ կը ճշդուին։ Կ'ըսուի թէ ճապոնական ռմբակոծութիւնը հրդեհներ առաջ բերեր է ռուսական մարտանաւերուն եւ մանաւանդ Բէրէզվիքերի մէջ որ խիստ վտանգաւոր կացութիւն մը ունին։

Բեդերսպուրկ.— (Նիւ-Եորք Հէրըլտի թղթակցէն).— Կ'երեւայ թէ մեծ փոփոխութիւններ ըլլալու վրայ են Ներքին գործոց նախարար Սվիաթոբոլք Միրսքի իշխանին օրով։ Ներքին գործոց պաշտօնարանին մէջ փութով կը պատրաստուի ծրագիր մը, որով աքսորականները միայն դատարանի վճռով պիտի կատարուին։ Նախագիծը նաեւ հրամայեց որ վերջին երեք տարիներու մէջ [illegible] ըլլալուն համար, հեռացուցած համալսարանականները, [illegible]։ Հաւանական կը նկատուի թէ Սախալին կղզին ալ իբր պատժի վայր մը պիտի չըլլայ։ Այս տարուան դատապարտուածները Սիպերիոյ հանքերը պիտի ղրկուին՝ մեծ ճամբուն շինութեանը աշխատելու։

ՃԱՊՈՆԻ ՄԷՋ

Խանդավառութեան տեղ վհատութիւն.— Պատերազմին վախճանը.— Բորթ-Արթուրի դիմադրութիւնը։

Ժընեւ, 9 դեկտ.— Տեղական թերթ մը հետեւեալը առնուած է Թոքիոյի իր թղթակցէն.— «Ճապոնի մէջ ամէնէն աւելի տիրող զգացումն է [illegible]։ Ամենեւին պատերազմին վրայ չի խօսուիր՝ իբրեւ փառաւոր պատերազմ մը, եւ յաջողութիւնները այնքան խանդավառութեամբ չեն ողջունուիր, ինչպէս կ'ըլլային պատերազմին սկիզբները։ Ընդհանուր համակրութիւնը կը վերապահուի վիրաւորներուն, որոնք ամէն օր Մանչուրիոյէն եւ Բորթ-Արթուրէն կը ժամանեն փոխադրանաւերով։ Զինուորական իշխանութիւնները արագ եւ վճռական յաղթութիւններ ակնկալած էին եւ հիմա, ձեռնհաս անհետեւանութեանը առջեւ, Ճապոնի ժողովուրդը մարմինով եւ միտքով յոգնած կ'երեւայ։ Ամբողջ ճապոնական ազգը սուգի մէջ է. բոլոր շուրթերուն վրայ «փառք» բառին յաջորդած է «հոգածութիւն»։ Ամէն կողմ մրափ իղձ մը կայ, այն է որ շուտով աւարտի այս անօրինակ պատերազմը։ Ճապոնական ազգին ամբողջ երիտասարդութիւնը կը գտնուի Մանչուրիոյ, վիրաւորներուն կամ պատերազմիկներուն մէջ։ Նոյն իսկ եթէ հիմա հաշտութիւն կնքուի, Ճապոնի համար տասնըհինգ տարի մը պէտք է իր զինուորական ոյժը վերականգնելու։ Բնաւ գանգատ չի լսուիր։ Պատերազմի վախճանին չտեսնուելուն [illegible] մնացած կ'երեւայ. համակերպութիւն կամ անտարբերութիւն կը տիրէ։»

Պերլին.— Թոքիոյէն կը հեռագրեն Պերլիներ Թակեպլաթի թէ Ճապոնները առաջուընէ չեն գրաւած Բորթ-Արթուրի հիւսիսային ամրոցը։ Թոքիոյի զինուորական շրջանակներուն մէջ փութաւորէն առաջ յուսալի չեն նկատեր Բորթ-Արթուրի անկումը։ Հազարաւոր երիտասարդներ կը մտնեն Ճապոնի զինուորական վարժարանները։

ԲՈՐԹ-ԱՐԹՈՒՐ

Ռուսական մարտանաւերը.— Պաշտօնական տեղեկութիւններ.— Ճապոնական մարտանաւեր.— «203 մեթր» բլուրը։

Բարիզ, 9 դեկտ.— Ճապոնական դեսպանատունը հետեւեալ հեռագիրները կը հաղորդէ.

«Բորթ-Արթուրի ճապոնական բանակին հրամանատարը կը ծանուցանէ թէ ռուսական մարտանաւերուն դէմ ռմբակոծութիւնը չորեքշաբթի օրը աւելի շատ արդիւնք ունեցած է, Բոլթաւա, Բէրէզվիքերի, Բոյիեթա դէմ արձակուած բազմաթիւ ռումբեր իրենց նպատակին հասան։ Երկրորդը կէս օրէն եւ երեք ժամ ետքը բոցկեցաւ եւ վերջինն ալ դէպ ի ձախ կողմը կը ծռի հետզհետէ։

—«Ճապոնի նաւային թնդանօթներուն հրամանատարը կը ծանուցանէ թէ, երէկ, «203 մեթր» բլուրին բարձրէն տեսնուած է որ Ռեթվիզան ջուրին մէջ խորասուզուած էր մինչեւ տախտակամածը. Կանոնաւորէն ծովին յատակին կը մօտենայ։ Բոյիեթա աւելի շատ կը ծռի ձախ կողմին վրայ։ Միւսներուն [illegible] վեր եղած մասը բաց է՝ արեւմտեան կողմէն։

— «Վերոգրեալ հրամանատարը երեքշաբթի կէսօրէն վերջ ժամ 2ուկէսին թուականով սա տեղեկութիւնները կը հաղորդէ ռուսական մարտանաւերուն կացութեանը վրայ.— Բէրէզվիքեր մինչեւ տախտակամածը ընկղմած է։ Ռեթվիզան, Բոլթաւա եւ Բոյիեթա ընկղմած են մինչեւ իրենց վերին կամրջակը։ Երկրորդը միշտ ձախ կողմին վրայ ծռած է։ Պայեան [illegible]։ Սեվաստոբոլի կայմերը միայն կ'երեւան. Նաւահանգիստին արեւելեան կողմը խարսխած է։ Ուրբաթ օրը գրեթէ միայն այդ նաւերը նպատակակէտ եղան ռմբակոծութեան։

Չէ-Ֆու.— Նիւ-Չուանէն հոս ժամանած չինական փարօս մը լուր կը բերէ թէ ճապոնական չորս զրահաւոր, երեք յածանաւ եւ տասը թորփիլանաւեր տեսած է Բորթ-Արթուրի առջեւ։

Լոնտոն.— Ռոյթերի թղթակիցը Նոգի զօրավարին բանակէն հետեւեալը կը հեռագրէ.— «[illegible] «203 մեթր» բլուրը։ Անորակ տեսարան մը կը պարզէ, այն օրուան ճակատամարտէն ետքը որ այդ բլուրին գրաւումովը առաջ եկաւ։ [illegible] թիւնները ալ եւս ձեւ չունին։ Բլուրը ծածկուած է դիակներով։ Պատնէշները քանդուած եւ հողով լեցուած են։ Պատնէշներու մէկ մասին մէջ, 90 մեթրի չափ երկայն, ռուսական երկու հարիւրէ աւելի դիակներ տեսայ։ Մեռեալները եւ վիրաւորները անհաւատալի կերպով բզկտուած էին փոքր ռումբերէն»։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՎԻԷՆՆԱ, 12 դեկտ.— Ճապոնները կը շարունակեն ռմբակոծել Բորթ-Արթուրը։ Սեվաստոբոլ յածանաւը, արձակուած ռումբերէն զերծ մնալու համար, ներքին նաւահանգիստէն դուրս ելաւ, սակայն վերադարձաւ, վասն զի ճապոնական թորփիլանաւերուն յարձակմանը ենթարկուեցաւ։

—Չինական աղբիւրէ առնուած լուրերու նայելով, Ճապոնները յարձակողական սկսեր են Թայցէի հարաւային կողմը։

—Լին-Շի Բաւի մէջ Ճապոնները յարձակեցան Ռուսներուն վրայ, սակայն բուռն ընդդիմութեան մը հանդիպելով նահանջեցին։ Երկու կողմին բաւական կորուստ կայ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Չէ-Ֆուէն կը հեռագրեն թէ Բորթ-Արթուրի ռուսական ականներու [illegible] առջի օր դեր-ծովակալ Լէշինսքի ծանրապէս վիրաւորուեր է ռումբէ մը կտորէն։

—Չէ-Ֆուէն կը հեռագրեն Տէյլի Մէյլի թէ ռուսական վեց թորփիլանաւեր ապաստաներ են Ոսկի Լեռան ամրոցին ետեւ մասը, որով Բորթ-Արթուրի նաւահանգիստէն դուրս կը գտնուին։

ԲԱՐԻԶ.— Ֆրանսացի Տիկիններու Ընկերութիւնը, առջի օր, արտաքին գործոց պաշտօնատունին մէջ բարեգործական պազար մը կազմակերպեց՝ ռուս վիրաւորներուն ի նպաստ։ Անկէ գոյացած բաւական կարեւոր գումար մը Բեդերսպուրկ ղրկուեցաւ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Նոգի զօրավարը կը տեղեկագրէ թէ Նոյեմբերի վերջերը Բորթ-Արթուրի դէմ կատարուած յարձակումներուն ատեն Ճապոններուն կորուստը եղած է երեք հազար մեռեալ եւ տասը հազար վիրաւոր։

ԲԵԴԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Մուքտէնէն կը հեռագրեն Ռուսիոյ ընդհանուր սպայակոյտին թէ Մանչուրիոյ ռուսական բանակը հիմա չորս հարիւր հազար հոգիէ կը բաղկանայ, որոնց քառասուն հազարը՝ ձիաւոր։

ԲԱՐԻԶ.— Ճապոնները բուռն թնդանօթաձգութիւն մը սկսան Մուքտէնի հիւսիսային կողմը։ Քուրոփաթքին զօրավարին սպայակոյտը այդ պարագան նշան մը կը նկատէ Ճապոններուն կողմէ ըլլալիք յարձակումներուն։

—Զրոյց մը ելած է թէ մօտ ատենին միջնորդութիւն մը տեղի պիտի ունենայ՝ ռուսաճապոնական պատերազմին վերջ մը տալու համար։

ՎԻԷՆՆԱ.— Նոյէ Ֆրայէ Փրէսսէ կ'իմանայ թէ Լամզդորֆ կոմսը խորհրդակցութիւն մը ունեցած է Բեդերսպուրկի ֆրանսական դեսպանին հետ։ Հաւանաբար կը կարծուի թէ խնդիրը Ռուսիոյ եւ Ճապոնի միջեւ միջնորդութեան մը վրայ կը դառնայ։ Այս առթիւ [illegible] դիւանագէտ մը կ'ըսէ թէ հակառակ արտայայտուած հերքումներուն, ինչ կրնայ հաստատել որ միջնորդութեան խնդիրը օրակարգի վրայ է քանի մը ամիսէ ի վեր եւ շատ հաւանական է որ առաջիկայ վերջին օրերուն մէջ վերջնական ձեռնարկ մը ըլլայ այս մասին։ Նոյն դիւանագէտը անձնապէս համոզուած է թէ պատերազմին վերջը աւելի մօտ է քան որչափ կը կարծուի ընդհանրապէս, եւ աւելի որոշ քան շաբաթներու խնդիր մըն է։ Բորթ-Արթուրի անկումը պիտի վերջացնէ պատերազմը։ Վերոգրեալ դիւանագէտը ըսաւ նաեւ թէ միջնորդութեան խնդիրը իրապէս գոյութիւն ունի, բայց չուզեր ժամանակէն առաջ բան մը հրատարակել։

—Բեդերսպուրկէն լուր կուտան թէ զինուորական շրջանակներու մէջ համոզուած են որ Մանչուրիոյ մէջ ո եւ է կարեւոր գործողութիւն չպիտի կատարուի մինչեւ գարուն։ Ըստ [illegible] կը պատմի թէ Ճապոնները նոր բանակ մը կը կազմեն պահեստի եւ վերջին կարգի պահեստի զօրքերէ, եւ թէ Քաւրաքի զօրավարը իրապէս մեռած է։ Ճապոնները, սակայն կը հերքեն այդ լուրը։

ՍՈՖԻԱ.— Սոպրանիէն ընդունեց մաքսային նոր սակացոյցը։

ՊՈՒՔՐԷՇ.— Ռումանիոյ մէջ սով ելլալու լուրը կը հերքուի։ Անցեալ տարու երաշտութեան հետեւանքով մեծ մասամբ փճացան եգիպտացորենի բերքը որ գիւղացիներուն գլխաւոր ուտելիքն է, բայց կառավարութիւնը արգիլեց եգիպտացորենի արտածումը եւ ժողովուրդին անընդհատ եգիպտացորեն բաշխեց, մինչեւ բերքի ատեն պահելով անոնց պաշարը։ Ռումանիոյ կառավարութիւնը այդ մասին սա յայտարարութիւնը ըրաւ.— «Ռումանիոյ ելմտական ընդհ. կացութիւնը եւ վերջին երեք տարիներուն, իբրեւ ելմտացոյցի յաւելեալ, գոյացած երեսուն միլիոն ֆրանք թոյլ կուտան կառավարութեան դիւրաւ փոխառութեան մը ցոյց տալ այն 25 միլիոն ֆր. փոխառութեան որ անհրաժեշտ է գիւղացիներուն եգիպտացորեն բաշխելու համար։ Ռումանիոյ արժեթուղթերը եւ պարտաթուղթերը բարձր գիներ ունին օտարներուն մէջ, միանգամայն առանց հրապարակ հանուելու գիներուն մօտ կը գտնուին եւ կամ կ'անցնին ալ։ Թէեւ այս տարի եգիպտացորենը եւ յորդը պակաս եղան, սակայն ցորենը թէ՛ առատ եղաւ եւ թէ աղէկ. Նաեւ բարձր գիներով վաճառուեցաւ։ Հետեւաբար կառավարութիւնը այնպէս կ'ենթադրէ թէ եգիպտացորենի բերքը պակաս ըլլալով հանդերձ ներկայ տարուան ելմտացոյցին մէջ յաւելում մը առաջ պիտի գայ։»

ԲԱՐԻԶ.— Ֆրանսական թերթեր զանազան մեկնութիւններ կուտան այն ճառին համար զոր Գերմանիոյ Նախարարապետ Ֆոն Պիւլով կոմսը խօսեցաւ՝ զինուորական զօրութեան զեղչուելու խնդրոյն վրայ։

Պ. ՍԻՎԼԹՈՆԻ ՄԱՀԸ

Անուելի արկած մը.— Պ. Սիվլթոն մեռած իր աշխատութեան սենեկին մէջ — Կազով խեղդամահ.— Սպանութեան եւ անձնասպանութեան զրոյցներ.— Քննութիւն.— Մորկի մէջ.— Կենսագրական նօթեր։

Բարիզ 9 դեկտ.— Պ. Սիվլթոն հոգեվարք է... Պ. Սիվլթոն մեռաւ... Ասանք եղան այն ապշեցուցիչ լուրերը, որոնք, երէկ իրիկուն, Բարիզի մէջ բերնէ բերան պտտեցան։ Ազգայնական երեսփոխանը որ վաղը պիտի ներկայանար Սէնի Եղեռնադատ Ատեանին, պատերազմական նախարարը ապտակած ըլլալուն համար, խորհրդաւոր արկածի մը զոհ կ'երթար։ Կէսօրէն ժամ մը ետքն է, Պ. Սիվլթոն իր կնոջ հետ ըրած ճաշը աւարտած է։ Առաւօտ, բազմաթիւ բարեկամներ ընդունած է։ Ճաշէն յետոյ իր աշխատութեան կ'երթայ, յաջորդ օրուան դատին իր փաստերը պատրաստելու համար։ Ժամը երկուքը քառորդ անցած տիկին Սիվլթոն իր ամուսնոյն սենեակին դուռը կը զարնէ, կ'ուզէ յիշեցնել թէ ժամը երեքին պատրաստ է իր փաստաբանին՝ Պ. Հանրի Ռօպէրի մօտ երթալ։ Տիկին Սիվլթոն ո եւ է պատասխան չըստանար։ Կը բանայ դուռը, եւ [illegible] տեսարան մը կը պարզուի աչքերուն առջեւ։ Պ. Սիվլթոն փռուած է գետնին վրայ, ձեռքերը խաչաձեւուած, իր աշխատութեան սեղանին քով։ Բոլորովին անկենդան կ'երեւար։ Ձախ ոտքը մարմինին տակ ծալուած է, ու ձեռքին մէջ կը գտնուի ծովափրփուրէ ծխամորճը։ Ճակատէն կը վազէ արեան նուրբ հոսանք մը։ Կազի սաստիկ հոտ մը տիկին Սիվլթոնի քիթը կը զարնէ։ Իսկոյն պատուհաններուն քով կը վազէ եւ կը բանայ զանոնք։ Օգնութիւն կ'աղաղակէ։ Ծառաները, դռնապանը եւ դրացիները կը վազեն։ Ազգայնական երեսփոխանին մարմինը կը վերցնեն։ [illegible] կը կանչեն։ Տրուած բոլոր դարմանները անօգուտ եղան։ Պ. Սիվլթոն կենդանութեան ո եւ է նշան ցոյց չի տար։ Կանչուած բժիշկները կը հաստատեն երեսփոխանին մահը։ Ընդհանուր տան մէջ աննկարագրելի խուճապ մը կը տիրէ։ Հանգուցեալին ամէնէն մտերիմ բարեկամներուն իմաց տրուած է հեռաձայնով։ Երեսփոխաններու, քաղաքագէտներու, օրագրողներու, պարզ հետաքրքիրներու բազմութիւն մը կը պաշարէ մեռեալին տան դուռները։ Հաւանաբար Պ. Սիվլթոն հեղձամահ եղած է լուսաւորութեան կազէն, որով կը տաքնար աշխատութեան սենեակը։ Ատենէ մը ի վեր [illegible] էր եւ միշտ հոն կը մնար սենեակին մէջ։ Կ'երեւայ թէ կազի փողերէ մը [illegible]։ Կ'ենթադրուի որ Պ. Սիվլթոն հեղձամահ ըլլալէն քիչ առաջ, ուզած է պատուհանները բանալ, բայց չէ կրցած։ Մահասփիւռ կազերէն աւշթած, գետին ինկեր եւ դէմքը զարներ է դրասեղանին անկիւնը։ Գալով անձնասպանութեան զրոյցին, ատիկա բոլորովին սխալ է։ Ազգայնական երեսփոխանը ո եւ է պատճառ չունէր անձնասպան ըլլալու։ Կատարեալապէս վստահ էր իր դատին ելքին վրայ։ Նաեւ զրոյց կը շրջէր թէ Պ. Սիվլթոն սպաննուած է սա պարագաներուն մէջ.— Երէկ առաւօտ Էնթրանզիժան մը գտներ է վառարանին մէջ։ Ասկէ կը հետեւցուի թէ այդ թերթը արգիլեր է օդի հոսանքը, աշխատութեան սենեակին մթնոլորտը լեցնելով մահաբեր կազով։ Սպանութիւն մը [illegible] չէ՞ միթէ։ Այդ լրագիրը կրնայ հոն դրուած ըլլալ, օդի քաշումը նուազեցնելու եւ կազի գործիքին մէջ այրումը կանոնաւորելու համար, ինչպէս կ'ընեն յաճախ։ Բայց բազում երեւակայութիւններ կան, որոնք ամէն բան կը չափազանցեն։ Ֆրանսական Հայրենիք դաշնակցութեան եւ ազգայնական կուսակցութեան պետերը համոզուած չեն եւ մը կը յայտարարեն թէ Պ. Սիվլթոն սպաննուած է։ Պ. Պ. Ժիւլ Լըմէթր, Լէոն Տոտէ, Լէոն Պառրէս այս կարծիքէն են, ինչպէս նաեւ ուրիշ քաղաքական անձնաւորութիւններ։ Պ. Ֆրանսուա Քոբէ ալ մեռելական սենեակը կը մտնէ, եւ անկողնին մօտենալով կը դրկէ հանգուցեալին մարմինը եւ կը սկսի հեծկլտալ։ Ծերուկ բանաստեղծը վրէժխնդրութեան խօսքեր կ'ընէ եւ կը յայտարարէ թէ մարդասպանները երեւան պիտի հանէ։ Ժամը հինգուկէսին, ոստիկանութեան կողմէ քննութիւն մը կատարուեցաւ։ Միւս կողմէ [illegible] մը պէտքը տեսնուեցաւ։ Աշխատութեան սենեակը կնքուեցաւ։ Փորձագէտները կնքեցին կազի գործիքը, եւ փորձեր պիտի կատարեն, ո եւ է կասկածի տեղի չտալու համար։ Ընդհանուր դատախազի օգնականը կարծիք յայտնեց թէ հաստատական բան մը չի կրնար ըսել, բայց հաւանաբար արկած մըն է։ Ժամը տասնըմէկին հանգուցեալին մարմինը փոխադրուեցաւ Մորկ։ Պ. Սիվլթոնի մահը մեծ յուզում առաջ բերաւ խորհրդարանական շրջանակներուն մէջ։ Այդ միջոցին ժողով կը գումարուէր եւ Պ. Քոմպ պատասխաններ կուտար մատնութեան գործին խառնուած կարգ մը դատաւորներու մասին ներկայացուցած հարցումին։ Լրագրական ներկայացուցիչ մը այս առթիւ տեսնուելով նախկին պատերազմական նախարար զօրավար Անտրէի հետ, անոր կարծիքը առնել ուզեր է։ Զօրավարը ըսեր է թէ անձնասպանութեան զրոյցը սխալ է եւ թէ եղածը տարօրինակ զուգադիպութիւն մըն է։

—Պ. Կապրիէլ Սիվլթոն քառասուն տարեկան էր։ 1864 փետրուար 21ին ծնած Պոն-Սէն-Լըսնի (Լոարէ) մէջ. համալսարանական ուսումը առաւ Լիոնի դպրոցներուն համալսարանը։ Պաշտօնական փոխ-ատենադպրութիւն անուանուելով համալսարան մտաւ։ Պառլամէնտական գործ մը հեղինակած եւ Պրիւսսէլի մէջ հեղինակութիւնը թարգմանուած է։ Քաղաքական ասպարէզին մէջ մտաւ Տրէյֆիւսի գործին ատեն եւ ֆրանսական Հայրենիք դաշնակցութեան հիմնադիրներէն մէկը եղաւ։ 1902 ապրիլ 27ի ընտրութեանց ատեն երեսփոխան ընտրուեցաւ։ Քանի մը անգամ Սենեկէն Ժողովէն առժամեայ վտարման դատապարտուեցաւ։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Սամիէի [illegible] բարձրագոյն մարմնոյն անդամներէն եւ Ուլեմա-Ռումէլիներէն Բաշլը Մոլլա էֆ.ի։

—Էտիրնէի նահանգին Ճիսրը Մուսթաֆա Փաշա գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Թոֆիլէի գայմագամ Բի... էֆ.։

—Վիէննայի օսմ. հիւպատոս անուանուեցաւ Բրինտիզի հիւպատոս Սամի պէյ, որուն յաջորդեց Իպ-...լի Նախկին հիւպատոս Տիմիթրաքի էֆ.։

—Առաջին կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Կ. Պոլսոյ ռուսական դեսպանատան խորհրդական Պ. Սվէչինի եւ երկրորդ կարգի առաջին քարտուղար Պ. Նելիտովի։ Երրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Դամասկոսի ռուսական հիւպատոս Պ. Պօթիվէչէվի։ Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Անթալիայի Պուրկոզի ռուսական փոխ-հիւպատոս Շահմարեան իշխանին։ Չորրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Շիրոյ կղզիին ռուսական փոխ-հիւպատոս Պ. Վասիլիէվի։ Հինգերորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Կ. Պոլսոյ ռուսական դեսպանատան դռնապաններէն Սարը Գիգորի։

—Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ բարձրագոյն մարմնոյն անդամներէն եւ Ուլեմա-Ռումէլիներէն Բաշլը Մոլլա էֆ.ի։ Չորրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ մաքսային վերահսկողութեան թարգմանութեանց սենեակին Տնօրէնի օգնական Ժօզէֆ պէյի եղբօրը՝ Էմիլ պէյի։

—Երկրորդ կարգի Շէֆգաթ՝ Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան Օսմանեան պաշտօնեայ Պ. Պարոնիեւի եւ Կ. Պոլսոյ նաւային կցորդ Պ. Շուանքի կիներուն եւ Մաքսային վերատեսչութեան թարգմանութեանց սենեակին Տնօրէնի օգնական Ժօզէֆ պէյի զոքանչին։

ՌՈՒՄԷԼԻԻ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ.— Իգտամ հետեւեալը կ'արտատպէ Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէէն.— «Սեւ Լերան Բարձր. Նիգոլա իշխանը, Հաամ գտնուած ատեն, իր ներկայութեանը ընդունեց է Պերլիներ Թակեպլաթի թղթակիցը։ Իշխանը, յայտնելէ ետքը վեհ. Սուլթանին նկատմամբ իր ունեցած յարգանքի եւ բարեկամութեան զգացումները, ըսեր է թէ Ռումէլիի նահանգներուն մէջ գործադրուած բարենորոգումներէն բաւական գոհացուցիչ արդիւնքներ ձեռք բերուած են եւ թէ օսմ. կայս. կառավարութիւնը արդարութեամբ կը գործադրէ այդ որոշումները։»

—Անցեալները Յունաստանի Թըրէալ քաղաքին մէջ ձերբակալուած Նիգոլա Աթանաս անուն Պուլկարին համար արժանահաւատ վկայ մը ըսեր է թէ բուն իսկ անունը Վասիլ է եւ թէ աւազակ է ու անօրէն։ Այդ Պուլկարը բանտարկուեր է՝ եղեռնադատ ատեանին առջեւ դատուելու համար։

—Կայս. կառավարութիւնը այս անգամ ալ երեսուն հինգ հազար ոսկի բաշխեց Ռումէլիի նահանգաց մէջ վերջին դէպքերու ատեն այրած տուներու վերաշինութեանը համար։

—Նոյն նահանգաց մէջ հաստատուած տարիկան-զինուորներու վարժարաններուն դասաւանդութիւնները սկսան։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.— Գերմանիոյ, Իտալիոյ եւ Ռումանիոյ դեսպանները եւ Անգլիոյ եւ Մ. Նահանգաց դեսպանատանց գործակատարները, երէկ, Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցան Մեծ-Եպարքոսին հետ։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ կայս. գոմիսէր Սատէք փաշա որ Կ. Պոլիս կը գտնուի, վաղը իր պաշտօնատեղին պիտի ուղեւորի։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ պարսկական դեսպան Միրզա Ռիզա խան որ Բեդերսպուրկ կը գտնուի, Շահին ինքնագիր նամակէն զատ, նաեւ Թիմսալ-Շահի պատուանշանը յանձներ է Զարեւիչին համար. Նաեւ ալմաստազարդ նուէրներ՝ Զարեւիչին համար։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ Շրոխ մարզարան-մարտանաւը, երէկ առաւօտ Տարտանէլը անցած ըլլալով, այսօր Կ. Պոլսոյ նաւահանգիստը կը ժամանէ։

Պ. ՖԼԻՆԹ. Օտար լրագիրները վերջերս շատ խօսեցան Պ. Ֆլինթի վրայ, ամերիկեան նաւերու այն մեծ միջնորդը որ Ռուսիոյ՝ իբրեւ միջնորդ ծառայեց՝ Չիլիէն եւ Արժանթինէն քանի մը մարտանաւեր գնելու համար։ Պ. Ֆլինթ անցեալ շաբթու Կ. Պոլսէն անցաւ, մէկ օր միայն ետքը Իզմիր գնաց։ Կը կարծուի թէ մօտերս նորէն Կ. Պոլիս պիտի գայ։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ լրագիրները կ'ըսեն թէ դեկտ. 4ին, 5ին եւ 6ին (Ն. Տ.) ահարկու փոթորիկ մը տիրեր է եգիպտական եզերքներուն վրայ. շատ նաւեր չեն կրցած Աղեքսանդրիոյ նաւահանգիստը մտնել։

ՌԱՔՈՑԻԻ ԴԱՄԲԱՆԸ.— Ինչպէս երէկ ծանուցուեցաւ, հունգարական պատուիրակութիւն մը եկած է Կ. Պոլիս, Հունգարիա փոխադրելու համար Ռաքոցիի եւ իր հետեւորդներուն աճիւնները։ Ասոնցմէ Էօթէրհազի, Պէրչէնիի կոմսերուն եւ Պ. Սիպրիքի աճիւնները հոս կը գտնուին Ռուսաթաղի Յունաց գերեզմանատան մէջ, իսկ Իլեօնի մէկուն մը մարմինը թաղուած է Իզմիտի Հայոց գերեզմանատան մէջ։ Աւստրօ-հունգարական դեսպանատունը դիմումներ ըրած է, խնդրելով որ այդ աճիւնները յանձնուին Հունգարացի պատուիրակներու։

—Յունաց Պատրիարքարանի Սինոդին որոշմամբ, հրամայուեցաւ Ռոտոսթոյի մետրապոլիտին, թոյլ տալ որ պատուիրակները բանան գերեզմանները։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ բարձրագոյն յանձնաժողովին որոշմամբ ծանուցուեցաւ կառավարական պաշտօնատուներուն որ վճարումներու եւ այդ կարգի ուրիշ խնդիրներու համար ուղղակի նոյն յանձնաժողովին չդիմուի, այլ ելմտական նախարարութեան հետ բանակցութիւն կատարուի։

ՍԱՐԱՅՊԷՏԻ դրան մէջ, երէկ, հրամանագիր մը կարդացուեցաւ՝ ծանուցանող թէ բոլոր պաշտօնեաները պարտաւոր են ժամ 3 ուկէսին ներկայ ըլլալ եւ 11ին մեկնիլ։

ԼՈՆՏՈՆԷՆ առնուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Կ. Պոլսոյ անգլիական դեսպան Սըր Նիգոլաս Օ'Քոնոր որ հիւանդ էր, կատարելապէս ապաքինած է։

ԱԹԷՆՔԻ լրագիրները կը ծանուցանեն թէ յառաջիկայ տարիէն սկսեալ Յունաստանի զինուորական վարժարաններուն մէջ օսմաներէն պիտի աւանդուի։

ԴԱՍԹԸՄՈՒՆԻԷՆ կը գրեն թէ վերջերս ձիւն տեղացեր է եւ թէ զերոյէն վար եօթը-ութ աստիճան ցուրտ կ'ընէ։

ԲԱԶՄԱԾԻՆ ԿԻՆ ՄԸ.— Իզմիրի նահանգին Ուրլայի մէջ յոյն կին մը հինգ զաւակ ծներ է միեւնոյն ատեն։ Նորածիններէն ոմանք զանազան թերութիւններ ունին, սակայն ամէնքն ալ ողջ առողջ են։

ՀՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.— Իզմիրէն կը ծանուցուի թէ Եփեսոսի մէջ (Այասոլուք) Սէլճուքի դամբանին տակը՝ Անգլիացիներու կողմէ երկու ամիսէ ի վեր կատարուած պեղումները յաջող արդիւնք տուած են, ի մէջ այլոց երեւան հանուած են կարգ մը ոսկիէ առարկաներ, ականջի օղեր, մատնիներ, թեւնոցներ, [illegible], ուլունքներ, ակնոցներ եւն. որոնք [illegible] մեհեաններու նուիրուած են, Քրիստոսէ վեց դար առաջ։ Գտնուած են նաեւ արծաթէ, փղոսկրէ եւ պղնձէ այլ եւ այլ առարկաներ. ամէնքն ալ արդիւնք խըհամուած տխրութեան մը. բոլոր այս հնութիւնները Կ. Պոլսոյ կայս. Թանգարանը ղրկուած են։ Պեղումները, որոնք դադրած են հիմայ, պիտի վերսկսին յառաջիկայ գարնան։

— Մաղնիսայի կողմերը՝ աւստրիացի հնագէտներ հետզհետէ երեւան հանած են բոլոր մասերը հին մատենադարանի մը, որ գտնուած էր անցեալ տարի։

ԾՈՎԱՅԻՆ նախարարութիւնը որոշեց Թնդանօթակիր մը շինել՝ Եանեայի ծովեզերքներուն առջեւ պահուելու համար իբրեւ պահականաւ։

ՄԻՀՄԷՏ ՓԱՇԱ, Նաւային ջրհանկիր զինուորներու հրամանատարը, որ ժամանակէ մը ի վեր հիւանդ է, սկսեր է ապաքինիլ։

ՀԵԼԼԷՆԱԿԱՆ ԱՑՖիբրիք զրահանաւը, այսօր, Պոլսոյ նաւահանգիստէն անցնելով Սեւաստոպոլ պիտի երթայ՝ Օլկա Թագուհին անկէ առնելով Պիրէան տանելու համար։

ԻՐԱՒԱԳԻՏԱԿԱՆ վարժարանին դասերը որոնք Րամազանի առթիւ դադրած էին, դեկտ. 9ի հինգշաբթի օրը պիտի վերսկսին։

ԿՂԶԻՆԵՐՈՒ ԵՂԵՒՆՆԵՐԸ. — Անտառներու, հանքերու եւ երկրագործութեան նախարարութիւնը գրեց քաղաքապետութեան թէ անհրաժեշտ է որ Կղզիներու եղեւիններուն վրայ գտնուած թրթուռները այս ամիսներու մէջ ամբողջովին հաւաքուին ու բնաջինջ ըլլան, թէ այդ առթիւ ըլլալիք ծախքերուն համար ելմտացոյցին մէջ փոխարէն մը չկայ, սակայն Կղզիներու ժողովուրդը յայտարարած է թէ պատրաստ է հանգանակութիւն կատարել. Նաեւ ծառերը մեծ մասամբ կալուածատէրերու սեպհականութիւնը ըլլալով, պէտք եղած գործադրութիւնները պէտք է հանգանակութեամբ կատարել եւ եթէ հարկ ըլլայ մասնագէտ պաշտօնեայ մը պիտի ղրկուի։

ՈՍԿԻԻ ՀԱՆՔ. Իզմիրի լրագիրները կ'ըսեն թէ Սարու անուն տեղին մօտերը Պոզթելոս գետին մօտ Քէսիքպաշեան անուն անձ մը ոսկիի հանք մը գտեր է։ Յանձնախումբ մը ղրկուեր է այդ հանքին նկատմամբ քննութիւն կատարելու համար։ Պատմութիւնը կ'ըսէ թէ նոյն գետին աւազները ժամանակին ոսկի կը պարունակէին, հետեւաբար նոյն տեղը հաւանական է որ ոսկիի հանքեր գոյութիւն ունենան։

ՄԱԽՍՈՒՍԷԻ վարչութիւնը որոշեց շոգենաւեր բանեցնել Շքատարայի լիճին մէջ։

ԲԵԱՂԸՏԽԱՆԷ գիւղին սրճարաններէն միոյն մէջ Մուրատ եւ Իպրահիմ անուն երկու անձեր կռուի բռնուեցան։ Այդ միջոցին Մուրատ դանակը քաշելով Իպրահիմի կուրծքը մխեց։ Իպրահիմ քիչ ետքը մեռաւ իր առած վէրքին ազդեցութենէն։ Ջարդարարը ձերբակալուեցաւ։

ՆԱՒԱՅԻՆ ԱՐԿԱԾ. — Րումէլի Ֆէնէրի մօտ, առջի օրը, տախտակ բեռցած առագաստանաւ մը ցամաք իյնալով խորտակուեցաւ։ Նաւապետը եւ նաւաստիները ազատուեցան։

ՊՈԼՍՈՅ Վէզնէճիլէրի բաղնիքին մէջ, երէկ, արկած մը պատահեցաւ։ Եվգաֆի նախարարութեան քարտուղարներէն Ճէլալ պէյ որ լուացուելու համար նոյն բաղնիքը գացած էր, ռէվոլվէրը յանձնեց սպասաւորներէն մէկին։ Սպասաւորները ուզած խառնել հրազէնը որ յանկարծ պայթեցաւ եւ սպասաւորներէն Վահիտ ծանրապէս վիրաւորուեցաւ։

—Պոլսոյ Ֆաթիհի կողմը, երէկ, Հիւսէյին անուն մարդ մը ձիով գացած ատեն, Սըրըքա անուն աղջիկ մը տապալելով վիրաւորեց։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՐՄԱՇՈՒ

ՆՈՐԸՆՏԻՐ ՓՈԽ-ՎԱՆԱՀԱՅՐԸ

Տ. ԹՈՐԳՈՄ Վ. ԳՈՒՇԱԿԵԱՆ

Արմաշի Խնամակալութիւնը այսօր ալ նիստ գումարեց Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ Ս. Պատրիարք Հօր նախագահութեամբ։ Ներկայ էին Տ. Եղիշէ եպս. Դուրեան, Վսեմ. Աբիկ էֆ. Ունճեան, Տիգրան էֆ. Եուսուֆեան, Տիգրան էֆ. Բարսղամեան եւ Գաբրիէլ էֆ. Գաբրիէլեան։ Խնամակալութիւնը նախ խորհրդակցութիւններ կատարեց Դպրեվանքի ելմտացոյցի խնդրոյն մասին որուն համար արդէն երէկ գրած էինք, եւ Դուրեան Սրբազանի ու Տ. Թորգոմ վարդապետի կարծիքն ալ առնուեցաւ։ Ի վերջոյ փոխ-վանահօր ընտրութեան վրայ խորհրդակցելով՝ հաստատեց առժամեայ վերատեսուչ Տ. Թորգոմ վրդ. Գուշակեանը իբրեւ փոխ-վանահայր Դպրեվանքի, Տ. Թորգոմ վրդ. որ յատուկ հրաւէրով ներկայ էր ընդունեց Խնամակալութեան այս որոշումը, ինչպէս նաեւ անոր շնորհաւորութիւնները, Ս. Պատրիարք Հայրը Խնամակալութեան նիստէն վերջ նորընտիր փոխ-վանահայրին կարգ մը հրահանգներ տուաւ։

Տ. Թորգոմ վրդ. բնիկ Պարտիզակցի է եւ երկրորդ ձեռնասուններէն է Արմաշու Դպրեվանքին։ Իր երիտասարդութեան մէջ կը կոչուի փոխ-վանահայրութեան պաշտօնին, քանի որ հազիւ երեսուն տարին թեւակոխած է։

Այս ընտրութիւնը, որուն յաջողութեան գլխաւոր պայմաններէն մէկը եղաւ Դպրեվանքի նախորդ Վանահօր Դուրեան Սրբազանի վկայութիւնը, վերջ կուտայ այսպէսով այն թեր ու դէմ կարծիքներուն, որոնք կը դառնային այս խնդրոյն շուրջ, Դուրեան Սրբազանի Իզմիրի Առաջնորդ ընտրուելէն ի վեր։

Երզնկայի Նորընտիր Թաղ. Ժողովին անդամները Ս. Պատրիարք Հօր օրհնութիւնը եւ քաջալերութիւնը խնդրած են իրենց պաշտօնին կիրառութեան համար։

—Դոռթէմաւնիի Տ. Տրդատ քահանան Մէրզիֆոն իր ծննդավայրը մեկնած ըլլալով, Պատրիարքարանի հրահանգին կը սպասէ։

—Պայազիտի մէջ բանտարկուող Տ. Ներսէս քհնյ. Բոլբրեանի, Վեհ. Սուլթանին շնորհիւ ազատ արձակուած ըլլալով, բարեմաղթութիւններ ըրած է Ն. Վեհափառութեան արեւշատութեան համար։

—Տ. Բարթուղիմէոս քհնյ. Պօղոսեան որ երկար տարիներէ ի վեր կը պաշտօնավարէր Եէնի Գաբուի եկեղեցիին մէջ, երէկ վախճանեցաւ Մագրիգիւղի իր բնակարանին մէջ։ Հանգուցեալը ծնած էր 1826ին եւ 1859ին ձեռնադրուած էր։ Ցուղարկաւորութեան եւ օծման արարողութիւնը այսօր կատարուեցաւ Գումգաբուի Մայր եկեղեցիին մէջ, Տ. Եղնիկ եպիսկ. Ապահունիի հանդիսապետութեամբ, եւ մարմինը ամփոփուեցաւ Պալըգլըի գերեզմանատունը։

—Պայազիտի Առաջն. Տեղապահ Տ. Եմմանուէլ Վրդ. Պոլսոյ Պատրիարքարանի 12 ընծայացուներ ներկայացնելով, անոնց ձեռնադրութիւնը խնդրած է, յայտնելով թէ գիւղերու քահանաներ կը պակսին հոգեւոր մատակարարութեան համար, անոնց ծերացած եւ անոնց ալ վախճանած ըլլալուն պատճառաւ։

—Պատրիարքարանէ բաւականաչափ Ս. Միւռոն ղրկուեցաւ Վանայ, նոյն տեղէն եղած խնդրանաց համեմատ։

—Բաղէշի Առաջն. Փոխանորդ Տ. Բարսեղ քհնյ., կը գրէ Պատրիարքարան թէ Վիճակին Առաջնորդ Տ. Եղնիկ Ծ. Վրդ. Գալըգճեան, Մուշի մէջ տկարացած ըլլալով, Պատրիարքարան դիմած եւ Պոլիս ուղեւորելու արտօնութիւն խնդրած էր եւ նկատելով որ իր հիւանդութիւնը կը ծանրանայ օր օրի, կրկին խնդրած էր արտօնութիւնը փութացնել։ Սակայն Տ. Եղնիկ Վրդ. հետզհետէ առողջանալով խնդրած էր որ Պոլիս գալը յետաձգուի։ Առաջնորդը քաջառողջ վիճակի մէջ գտնուելով՝ այժմ յետաձգած է իր ուղեւորութիւնը, շարունակելով իր պաշտօնավարութիւնը։

ՆՇԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Ուրախութեամբ կը լսենք թէ Աստուածատուր էֆ. Հարէնց նշանուած է նախընթաց կիրակի օր, Օր. Արուսեակ Էվրէնեանի հետ, Բերա, Էվրէնեանց բնակարանին մէջ։

Հարէնց էֆ. իր մօրեղբօրը Վսեմ. Ունճեան հարազատաց առեւտրական հաստատութեան մէջ իր ունեցած դիրքովը, մեր ընկերական շրջանակներու մէջ ծանօթ դէմք մըն է, եւ իր գաղափարականութիւնովը, ու ընդածին ձիրքերովը համակրելի անուն մը շինած է իրեն Պոլսոյ ընտրելագոյն դասակարգին պատկանող ընտանիքներու մէջ։

Իսկ Օր. Էվրէնեան, որ եղբօր աղջիկն է Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան բարեջան անդամ եւ ծանօթ վաճառական Գրիգոր էֆ. Էվրէնեանի, թէ ուսմամբ եւ թէ զարգացումով օժտուած է, ու իր շնորհալի ձիրքերուն կը միացնէ նաեւ գեղարուեստական առաւելութիւններ։

Այս նշանախօսութեան առթիւ, որ խնդութեամբ լցուցած է իրենց ծանօթները, կը փութանք յայտնել մեր շնորհաւորութիւնները երկու կողմի պարագաներուն եւ ազնիւ խօսեցեալներուն։

⁂

Բերայի Նուէրեանց բնակարանին մէջ կիրակի օր կատարուած է Վահան էֆ. Գնճեանի նշանախօսութիւնը Օր. Աննա Նուէրեանի հետ, ի ներկայութեան երկու կողմանց ազգականաց եւ բարեկամաց։

Վահան էֆ. Գնճեան համանուն առեւտրական տանով արդէն ծանօթ, պատուաւոր անուն մը ունի որքան Պոլսոյ առեւտրական հրապարակին վրայ, նոյնպէս ալ Մանչէսթրի մէջ, եւ իր ուղղամտութեամբն ու գաղափարականութիւնով զինքը բոլոր ճանչցողներուն համակրանքը գրաւած է։ Իսկ Օր. Աննա Նուէրեան, դուստրն է հանգուցեալ Նուէրեան էֆ.ի, որ, օժտած է իր աղջիկը կատարելապէս, թէ՛ ուսմամբ եւ թէ ընտիր յատկութիւններով, որոնք յատկանիշներն էին արդէն իր ողբացեալ հօրը։

Այս նշանախօսութեան առթիւ եւս մեր շնորհաւորութիւնները երկու կողմի պարագաներուն։

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

(Շար. Երէկի թիւէն)

Սիկառի Թղթի Սնտ. ամսոյ հասոյթն է 4350 ղրշ.։

Հիւանդանոցիս Տիկնանց Խնամակալութիւնն մայրաքաղաքիս վաճառականներէն հետեւեալ նիւթեղէն նուէրներն հանգանակած ըլլալով ներկայիւս կը փութայ իւր խորին շնորհակալութիւնն յայտնել բարեսէր նուիրատուներուն։

Տեարք՝

Յ. Մ. Սթամպօլեան եղբարք 10 ծրար ամերիքան, Բարսեղ էֆ. Ս. Մանուկեան 1 ծրար դրիլ 1 ծրար քէթէն, 3 ծրար լաճիվէրտ բիքէ, Յովսէփ Գազազեան եւ Ընկ. 3 ծրար պասմա, Մ. Ս. Յ. Պալթաեան 3 ծրար ալպէզ, Համբարձում Սիւզմէեան 1 ծրար քապօթ, Համբարձում Սիւզմէեան 1 ծրար լաճիվէրդ բիքէ, Գասնիկ եւ Կիւլիւճեան Ճէվահիրճեան 2 ծրար ամիլ, Ա. եւ Մ. Գարակէօզեան 5 ծրար պասմա, Եղբարք Իբրահիմեան 3 ծրար չայազ, Յ. Կ. Ե. Փափազեան 2 ծրար խափինաթօ Մանուս Բէյլիկեան եւ ընկ. 2 ծրար պասմա, Պ. եւ Ս. Յ. Ասատրճեան 1 ծրար բրդեայ փլանէլ, Մ. Նշանեան Թ. Մանճիկեան. 1 ծրար վըլէա, Ս. եւ Ք. Տօմաեան. 5 ծրար ամերիքան, Գէորգ Արապեան եւ Ընկ. 4 ծրար մանուսի, Եղբարք Թօքատլեան. 15 ամերիքան, Գրիգորին Աղամեան. 2 ծրար ամերիքան, Գրիգոր Մըրըեան. 5 ծրար ամերիքան, Գասնիկ Սեպուհ. 3 ծրար սարկցու Ամերիքան, Գասնիկ Սեպուհ 1 ծրար Սաթէն, Մուրատեան Մնացկեան Ընկ. 2 ծրար վինի, Գաստրեճեան եւ Ընկ. 1 ծրար զէֆիր, Յ. Կալֆայեան Որդիք. 2 ծրար վինի, Օննիկ Մինըրան 5 խամամերիքան, Յովհաննէսեան Եղբարք 1 ծրար պասմա, Թիրեաքեան Մանուկեան 1 ծրար բաղէն, Թորոսեան Մանուկեան 1 ծրար փլաթանցա, Միսաք Խաչատուրեան 1 ծրար քանավիցա, Զպալքճեան եղբարք 5 ծրար մանուսի, Ա. Թիրեաքեան եւ Մ. Կէվրէկեան 1 ծրար վըլէա. Տիգրան Թագաթեան 15 ծրար ամերիքան, Մ. Գ. Ազնաւուրեան 1 ծրար քապօթ, Նալպանդեան Ֆնտըքլեան եւ Ընկ. 2 ծրար ամերիքան, Գէորգ Մուրատեան որդիք 5 ծրար քապօթ, Գասպար Հէգ 6 ծրար վըլէա, Արմենակ Փափազեան 1 ծրար խամ ասառ, Ոհ. 10 ծրար թէնզիֆ, Ալպօյաճեան 12 կտոր բրդեայ գօտի, Մրախեան եղբարք 3 ծրար քապօթ։ (Շար)

⁂

—Մկրտիչ էֆ. Նորլեանի ընդ. Օր. Շնորհիկ Գ. Թիւթիւնճեանի ամուսնութեան առթիւ փոխան ծաղկեփունջի 54 ղրշ. նուիրած է Հիւանդանոցիս Մեծ. Լազարոս էֆ. Նիքօլոֆոս։

—Հանգուցեալ Տիրան էֆ. Նազարեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի մէկ օսմ. ոսկի նուիրած են Հիւանդանոցիս Տեարք Օննիկ եւ Մինըրան։

ԱԶԴ

Ազգ. Հիւանդանոցի Ընդարձակ Օրացոյցը 1900էն սկսեալ այս վեցերորդ տարին է որ ճոխ ու բազմակողմանի պարունակութեամբ եւ ստուար հատորով ի լոյս կ'ելլէ։

Յառաջիկայ 1905 տարւոյ Ընդարձակ Օրացոյցն ալ որ հրապարակ ելած է կը բովանդակէ. Տօմարական Բաժին.— Համառօտ Օրացոյց. յատուկ անուններու ցուցակ՝ տօներուն օրերովը։ Տօմարական գիտելիքներ. հինգ անցած ու հինգ գալիք տարիներ ու տօնական օրերը։

Տեղեկագրական Բաժին. — Ժամանակագրական, Աշխարհագրական, եւ Վիճակագրական ցուցակներ։

Պետական Բաժին.—Օսմանեան կայսերաց շարակարգութիւն, կուսակալութիւնք, Պետական պաշտօնէութիւնք, Հայ ատենաւորք։

Պատրիարքարանի Բաժին. — Կաթողիկոսաց եւ Պատրիարքաց շարք. Եպիսկոպոսաց եւ վարդապետաց. Կ. Պոլսոյ թաղերէց եւ բոլոր առաջնորդութեանց ցուցակներ։ Ասոնց կցուած են Հռոմէական եւ Բողոքական Հայոց եւ ուրիշ Քրիստոնէից հաստատութեանց վրայ հակիրճ տեղեկութիւններ։

Գործառնական Բաժին.— Պարզ տոկոսի, բաղադրեալ տոկոսի. Թղթատարութեանց, չափերու. կշիռներու. դրամներու. շոգենաւերու վրայ տեղեկութիւններ. բժիշկներու, փաստաբաններու, Ուսուցիչներու եւ ճարտարապետներու ցուցակներ. Թուրքիոյ Հայ Թերթերը եւն.։

Այս տարի համառօտուած են շատ մը կէտեր՝ հաճոյական նորութեանց տեղ բանալու. ինչպէս,

Գրական բաժին.—1. Ծիսական բառարան. Տէրունի տօներ (քննադէր). 2. Նոյեա՛ց Սիրով եւ Նորատաղծեալ՝ աշխարհաբար տաղաչափել (Եղիշէ եպիսկ. Դուրեան). 3. Յիշատակներ բանաստեղծութիւն (Անոյշ). 4. Անդրադարձ առ Անոյշ. 5. Հաղթողացին Արեգն՝ բանաստեղծութիւն (Ալփաղեան). 6. Լեռներէ՝ արձակ բանաստեղծութիւն (Յակոբոս Ճէճիզեան). 7. Մեր կիները (Սիպիլ). 8. Կ. Պոլսոյ Հայ բանաստեղծ Պատրիարքները (Հրանդ Աստուր). 9. Պատմական. —Աշխարհագրական նորութիւններ. 10. Նշանաւոր ննջեցեալներ իրենց լուսանկարով Մամուրեան. Խուպեսերեան, Պապա Համբարձում, Մ. Պէնտերեան, Սանտալճեան փաշա, Մանուէլեան փաշա, Նշան Չալեան, Յ. Կիւմշեան, Տոքթ. Խորասանճեան, Տիրացու Կարապետ, Միքայէլ Յակոբեան, Կ. Իւթիւճեան, Մ. Թօքաթեան, Յ. Թօփալեան։

Հոգաբարձութիւնս որ Հիւանդանոցի Ընդարձակ Օրացոյցին քանի տարիներէ ի վեր գոհ ընդունելութիւններէն քաջալերուած ինքն ալ իր կողմէն ամէն ջանք ի գործ կը դնէ այն կարեւոր հրատարակութիւնը հետզհետէ աւելի օգտակար եւ շահեկան ընծայել, կը յուսայ թէ պատ. հասարակութիւնը այս անգամ եւս գնահատելով անոր կարեւորութիւնը. մանաւանդ ի նկատի առնելով անկէ գոյացած հասոյթին՝ Հիւանդանոցի վերաբերիլը. պիտի հաճի պէտք եղածին չափ գնել անկէ, որ դարձեալ 10 ղրուշի կը ծախուի Հիւանդանոցիս գրասենեակը ի Մեծ Նոր խան եւ բոլոր գրավաճառաց քով։

(Կնիք)

Տե՛ս Դ. երես Ճաբոնական Թէյի ծանուցումը։

ՔՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷ

ՀԱՇՈՒԵԿՇԻՌ 31 Հոկտեմբեր 1904ի

ՊԱՐՏՔ	Ֆրանք
Սնտկ. մէջ գտնուած դրմ.	133,466,062.99
Թղթապանակ	1,059,212,263.41
Ռըբոռ	487,416,215.22
Ընթացիկ հաշիւներ	456,093,763.85
Պարտաթղ. արժեթղ. եւլն.	7,030,671.33
Հին անշարժ կալ. 30,000,000) Նոր անշարժ կալ. 5,000,000)	35,000,000.—
Զանազանք	39,573,784.43
	Ֆրf. 2,217,793,361.23

ՊԱՀԱՆՋՔ	
Պահեստի դրուած դրմ.	692,517,029.91
Ընթացիկ հաշիւներ	948,189,149.75
Ընդունուած փոխնագիր	87,242,373.96
Վճարելի պարտամուրհակ.ր	30,878,449.20
Զանազանք	108,966,358.41
Պահեստի դրամ	100,000,000 —
Դրամագլուխ ամբողջ վճրծ.	250,000,000 —
	Ֆրf. 2,217,793,361.23

արչ. Խորհրդոյ Նխգհ.
Հ. ԺԷՌՄԷՆ

Ընդհ. Տնօրէն
Ա. ՄԱԶԷՐԱ

Այսօրուան Հեռագիրներ

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ, 12 դեկտ.— Սախարով զօրավարը հետեւեալը կը հեռագրէ Ռուսիոյ ընդհանուր սպայակոյտին երէկուան թուականով. «Երէկ առտու մեր կողմին վրայ ճաբոնական քանի մը զօրախումբեր երեւցան որ դէպի մեր գիծերը կը յառաջանային, սակայն թշնամին բուռն հրացանաձգութեամբ մը ընդունուելով, հարկադրուեցաւ նահանջել կորուստներ ալ ունենալով։ Այսօր երկու հակառակորդ բանակներուն միջեւ որ եւ է ընդհարում տեղի չունեցաւ։»

ԼՈՆՏՈՆ.—Շանկայէն կը հեռագրեն Տէյլի Թէլէկրաֆի դեկտ. 10 թուականով թէ Բէքինէն ստացուած լուրերու նայելով Ռուսերը կը քաշուին Հուն-Հոյի հարաւային կողմը. Երեք օր առաջ ճակատամարտէ մը ետքը Ճաբոնները չորրորդ օրը յարձակողական ձեռնարկեր են։ Մուքտէնի կայարանին մօտ մեծ տակնուվրայութիւն մը կայ։

—Ուիթէր կ'իմանայ թէ Մուքտէնի մէջ կացութիւնը անփոփոխ է։ Քիչ շատ կարեւոր ընդհարումներ այն ատեն միայն կը պատահին երբ զինուորները դիրք փոխեն։

—Թիէն-Ծինէն կը հեռագրեն Տէյլի Թէլէկրաֆի թէ Մուքտէնի մօտ ռուսական բանակը հիմա չորս հարիւր հազար հոգի է, որուն քառասուն հազարը ձիաւոր։

—Բիւչէուի մօտ երկու հազար Ճաբոններ ցամաք հանուեցան։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Սախարով զօրավարը դեկտ. 12 թուականով կը հեռագրէ Ռուսիոյ ընդհանուր սպայակոյտին թէ զէրոյէն քառն աստիճան վար ցուրտ կ'ընէ։ Զինուորներուն առողջական վիճակը գոհացուցիչ է։ Նոր ընդհարումներու մասին տեղեկութիւն չկայ։

ՓԱՐԻԶ.— Ռուսերը յաջող կերպով ետ մղեցին Ճաբոններուն յարձակումը իրենց բանակին կեդրոնին դէմ՝ Մուքտէնի հարաւային եւ երկաթուղիին արեւելեան կողմերը, մեծ կորուստներ պատճառելով անոնց։

ԼՈՆՏՈՆ.—Թօքիոյէն ստացուած հեռագրի մը նայելով, Բորթ-Արթուրը պաշարող ճաբոնական բանակին հրամանատարը երէկ հեռագրեր է Միքատոյին.— «Ռուսական նաւատորմին դէմ ռմբակոծութիւնը այլեւս անօգտակար է։ Ութ նաւեր, զրահաւոր ու զրահապատ-յածանաւ, բոլորովին խորտակուած են։ Դեկտ. 11ին կատարուած ռմբակոծութիւնը մեծ վնասներ առաջ բերաւ։ Ոսկի Լերան անթել հեռագրի կայանը ծանրապէս վնասուեցաւ։ Բազմաթիւ ռումբեր ինկան նաւարանին վրայ որ կ'այրի։»

—Լոնտոնի ճաբոնական դեսպանատունը հասած հեռագիրներու նայելով, Բորթ-Արթուրը պաշարող ճաբոնական բանակին հրամանատարը կը տեղեկագրէ թէ Ճաբոնները, իրենց երէկուան ռմբակոծութիւններով, յաջողեր են Ոսկի Լերան սարաւանդը գտնուած անթել հեռագրի կայանին վնասել եւ նաւարան մը այրել։

ԹՈՔԻՕ.— Բորթ-Արթուրը պաշարող ճաբոնական բանակին հրամանատարը պաշտօնապէս հետեւեալը կը ծանուցանէ.— «Չորս զրահաւոր, երկու յածանաւ, թնդանօթակիր մը եւ ռուսական ականանետ նաւ մը պատերազմելու անկարող վիճակի մէջ կը գտնուին բոլորովին, ինչ որ արդիւնք է նաւային թնդանօթներու միջոցաւ կատարուած ռմբակոծութեան։ Անօգուտ է շարունակել ռուսական նաւերուն ռմբակոծութիւնը։ Հիմա քաղաքը կը ռմբակոծենք եւ արդէն շատ վնաս հասուցած ենք անոր։»

ԼՈՆՏՈՆ.—Standard կ'ըսէ. — «Արժանթինի արտաքին գործոց նախարարութիւնը բոլորովին անհիմն կը հռչակէ այն լուրը թէ Արժանթին իր զրահաւորները վաճառած ըլլայ։»

ՓԱՐԻԶ. — Փորթուգալի Թագաւորը առջի գիշեր Բարիզ ժամանեց եւ Թագուհին ալ երէկ կէս օրէն ետքը։ Երկուքն ալ կայարանին մէջ ընդունեցան արտաքին գործոց նախարար Պ. Տէլքասէ եւ Բարիզի սպանիական դեսպանին եւ դեսպանատան պաշտօնեաներուն կողմէ։ Թափօրին անցած ճամբաներուն վրայ ժողովուրդը խանդավառութեամբ ողջունեց Թագաւորը ու Թագուհին։

ՊԷԼԿՐԱՏ.—Սերպիոյ նոր նախարարութիւնը, այսօր, Սքուբշթինային ներկայանալով իր յայտարարութիւնը ըրաւ.— «Կառավարութիւնը վստահ ըլլալով Սքուբշթինային մեծամասնութիւնը կազմող երկու խմբերուն վրայ, ամէն ջանք պիտի ընէ՝ իր գործը կատարելու եւ գահաճառին մէջ ծանուցուած ծրագիրները իրականացնելու համար։» Պ. Լիւպա Սթոյանովիչ խոստացաւ թէ անկախ արմատականները իրենց օժանդակութիւնը պիտի նուիրեն նոր նախարարութեան՝ այն ամէն բաներու համար զորս նպաստաւոր նկատեն երկրին շահերուն։

ՊԷՇԹ.—Մարօս-Վարհէլիի մէջ Հանգարիոյ նախարարապետ Թիզա կոմսը, գումարման մը պահուն, բանախօսութիւն մը ընելով ըսաւ թէ յաղթական հանդիսանալէ ետքը միայն [illegible] պիտի ըլլայ։ Գումարման մասնակցողները վստահութիւն յայտնեցին նախարարապետին։ Դուրսը կարգ մը ցոյցեր կատարուեցան, բայց կարեւոր միջադէպ մը տեղի չունեցաւ։

ՊՈՒՔՐԷՇ.— Ռումանիոյ Թագաւորը, Երեսփ. Ժողովին պատուիրակութիւնը ընդունելով, որ գահաճառին իբրեւ պատասխան պատրաստուած ուղերձը մատուցանելու պաշտօն ունէր, ջերմ շնորհակալութիւն յայտնեց իր եղբօրը՝ Հօհէնծոլլըրն իշխանին մահուան առթիւ թէ՛ Երեսփ. Ժողովին եւ թէ ամբողջ երկրին կողմէ յայտնուած համակրութեան համար։ Թագաւորը գոհունակութիւն յայտնեց թէ Երեսփ. Ժողովը ամէն աջակցութիւն կ'ընէ նախարարութեան՝ բանակին վիճակը բարելաւելու եւ խնայողական դրութիւնը հաստատելու համար։

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ԹՂԹԱԲԵՐ

Բորթ-Արթուրի վրայ վերջին լուրերէն կը տեսնուի թէ նաւահանգիստին մէջ գտնուած բոլոր ռուս մարտանաւերը կռուելու անկարող վիճակի մէջ դրուած են։ «Սեվաստոբոլ»ի կացութեան վրայ սակայն տարակոյս կայ միշտ։ Այս մարտանաւը կը գտնուի արեւելեան նաւահանգիստին մէջ խոշոր շոգեմակոյկի մը մօտ եւ այս կերպով չի տեսնուիր «203 մեթր» բլուրին բարձունքէն, մինչդեռ արեւմտեան նաւահանգիստին մէջ գտնուած միւս մարտանաւերը բացէ ի բաց կը տեսնուին։ Բայց կ'ենթադրուի թէ «Սեվաստոբոլ» ալ քանիցս զարնուած պէտք է ըլլայ, եւ ռմբակոծութեան պիտի չկրնայ դիմանալ։ Ամուր փոխադրանաւն ալ դժուարաւ կը տեսնուէր, բայց քանիցս զարնուելով հիմա մէկ կողմին վրայ ծռած է։ Այս միջոցիս ճաբոնական մարտկոցները իրենց կրակը կ'ուղղեն փոքր նաւերուն եւ քաղաքին նաւարաններուն վրայ, եւ իրենց կը գործակցի արդէն Թակօ ծովակալին նաւատորմը։

—Մեր ռմբակոծութեան հետեւանքով Բորթ-Արթուրի զանազան մասերուն մէջ հրդեհներ ծագած են։ Ճաբոնի մէջ կ'ենթադրուի թէ Ռուսերը իրենց մէկ քանի մարտանաւերը մասամբ ջուրէն վար իջեցուցած են դիտմամբ ճաբոնական նշանառութիւնը դժուարացնելու եւ ռմբակոծութեան արդիւնքը ակարացնելու համար։ Բորթ-Արթուրի նաւատորմին փճացմամբ Մայրագոյն Արեւելքի մէջ Ռուսիոյ ծովային զօրութիւնը ոչնչացաւ, որովհետեւ Վլատիվոսթոքի մէջ մէկ կանոնաւոր մարտանաւ միայն մնացած է, այն է Ռոսիա։ Ճաբոնները այս կերպով իրենց նպատակին հասնելէ վերջ, պիտի ձգեն որ Բորթ-Արթուր անօթի մնալով ինքն իրեն իյնայ. այսպէս կը խորհին Ճաբոնի մէջ, որովհետեւ նոր արիւնհեղութիւնը բոլորովին աւելորդ է այլեւս։ Այս մասը խօսեցաւ նաեւ Լոնտոնի ճաբոնական դեսպանը։ Հայաշի կոմս յայտարարեց թէ Ճաբոնի նպատակն էր Բորթ-Արթուրը փճացնել իբրեւ նաւային խարիսխ եւ հիմա այդ նպատակին հասաւ։ Շթէօսէլ զօրավարը երբ ուզէ թող անձնատուր ըլլայ։ Հիմա ծովակալ Թոկօ կրնայ իր ուշադրութիւնը ուրիշ բաներու դարձնել։ «203 մեթր» բլուրին ռմբակոծութեան ատեն երկու ռուս սպաներ գերի ինկան, որոնք Ճաբոն պիտի տարուին։ Ճաբոնները այլեւս մտադրած են երբեմնի վայրենութեամբ եւ կատաղութեամբ չկռուիլ, որովհետեւ Թօքիոյի մէջ իսկ այսուհետեւ պիտի չներուի եղեր իրենց։ Արդէն ամիսէ մը ի վեր Ճաբոնները որ եւ է յարձակում չեն ըրած Բորթ-Արթուրի արեւելեան բերդերուն դէմ, որովհետեւ կը զբաղէին «203 մեթր» բլուրին վրայ։ Ռուս մարտանաւերուն բոլոր նաւաստիները ցամաք ելած են եւ բերդերուն մէջ կ'աշխատին հիմա։

⁂ Մանչուրիոյ համար Ճաբոնցիները նոր բանակ մըն ալ կը պատրաստեն գարնան համար։

⁂ Ամերիկացի Ֆլինթ նաւատէրը կ'աշխատի Ռուսերուն ծախել իր Էրրոու զրահանաւը, որ առաջին կարգի արագընթաց թորփիլանաւի մը պիտի փոխուի։

⁂ Զարը անգլիացի երկու նաւազներուն տուած պարգեւէն զատ (Չէմուլփոյի առջեւ Վարեակ եւ Քորէից ռուս մարտանաւերուն մէկ քանի նաւազները փրկած ըլլալնուն համար) 500 անգլիական ոսկի ալ նուէր ըրաւ անգլիացի ծովային զինուորներուն նպաստից սնտուկին՝ որուն նախագահն է գահաժառանգ Կոննէօթ իշխանը։ Անգլիական կառավարութիւնը անգլիացի նաւազներուն կողմէ շնորհակալութիւն յայտնեց Զարին։

⁂ Հակառակ բոլոր մեծ դուքսերու կարծիքին, Զարը որոշեր է եղեր, կ'ըսէ Տէյլի Էքսբրէս, հրամայել որ Ռոժէսթվէնսքի ծովակալը կամաց կամաց երթայ եւ չինական ջուրերուն չմօտենայ, մինչեւ որ դէպքերը տարբեր երեւոյթ մը առնեն։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 29 Նոյեմբեր

Օսմ. Քոնսոլիտէ Միացեալ	Օ. Ո.	85	19
Ամէնէն բարձր գին	»	85	34
Ամէնէն վար գին	»	85	15
Րումէլիի Երկաթուղի գոց.	Ֆր.	125	—
Ամէնէն բարձր գին	»	125	67
Ամէնէն վար գին	»	124	87

ԲԱՑՈՒՄ 30 Նոյեմբեր

Օսմ. Քոնսոլիտէ Միացեալ	Գ. Կ.	85	02
Րումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	124	75
Շիրքէթի Խայրիէ		20	—
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		15	20
Օսմ. Պանքա		—	—
Յունական պանքա		441	—
Տէրքօզ		851	—
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	05
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		6	35
» ժուիսանս		2	10
» պարտաթուղթ		435	—
Քարաֆ Կ. Պոլսոյ		519	—
Թրանսվալ		105	—
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն Ա		298	50
» » » Բ		263	50
Լավրիօն		59	50
Անատոլի Երկաթուղի բաժնեթուղթ		12	45
» պարտաթուղթ	«	128	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	—	—
» » » չէք	»	109	35
Բարիզ » »	Ֆր.	23	88 3/4
» » » չէք	»	—	—
Պէրլին անկանոն չէք	մարկ	18	47
Վիէննա չէք	Քրոն.	21	82

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 Ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	18
Անգլիական ոսկի	»	110	—
Բօլ Իմփէրեալ	»	82	20
Ֆիօրին	»	51	06
Մէճիտիէ արծաթ	»	106	—
Մէթալիք	»	—	—
[illegible]	Օ. Ո.	5	58

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 12 Դեկտեմբեր

Անգլիական Քոնսոլիտէ		88	06
Միացեալ պարտք)	բաց.	86	75
)	գոց.	86	37
Օսմանեան Պանքա		13	50
Թուրքական 1888-1889		92	—
Հելլէնական 5 %		47	75
» Մօնօբօլ		48	25
Պուլկարական 1892		93	75
Էժիբսիէն Իւնիֆիէ		103	50
Ճաբոնական %		75	50
Թրանսվալ		—	—
Չէրթըրտ		2	18
Փոխանակագին		25	32

ԲԱՐԻԶ, 12 Դեկտեմբեր

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		98	77
Միացեալ պարտաթուղթ) բաց.	Ղրշ.	88	20
) գոց.	»	87	67
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	598	—
Օսմանիէ	»	—	—
Րումէլիի երկաթուղի	»	137	25
Օսմ. [illegible]	»	474	—
Օսմ. Ռէժի	»	355	—
Բրիօրիթէ Թիւրք 4 %	»	—	—
Քրէտի Լիոնէ զուրոնը կտրած	»	1170	—
Իտալական Ռանթ	»	105	05
Սպանիական արտաքին	»	90	35
Աւստրիական	»	101	25
Թրանսվալ	»	110	—
Ռուսական 4 %, 1901	»	92	50
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	150
Դրամազեղչ	»	—	—

ՎԻԷՆՆԱ, 12 Դեկտեմբեր

Լեհան. Լոնտոնի վրայ	Ֆր.	239	50
Րումէլի երկաթուղի	»	131	75
Օսմ. Ռէժի	»	—	—

ՊԷՐԼԻՆ, 12 Դեկտեմբեր

Միացեալ պարտաթուղթ	Ֆր.	85	60
Րումէլիի երկաթուղի	»	128	50
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	103	—
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	205

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852
Ա. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
386 ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 386
ԽԱՆԻ ԳԱՐԵՋՐԱՏԱՆ ՎՐԱՅԻ ՑԱՐԿԸ
(Ճիշդ [illegible] դիմաց)

Նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստէ, յար եւ նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն, ըստ տարիքի, ծամողութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն՝ երաշխաւորեալ։ Ինչպէս նաեւ կատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ առանց ցաւի ատամնահանութիւն։ 42

Ձմեռները կիրակի օրերն ալ, (մինչեւ կէսօր) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունի։

ԻԼԱՆ

Տէրսաատէթ բօսթախանէսի էվրագ վէ օպիէքլէրին նագլը իչին մէվճուտ պուլունան 7 ատէտ արապանըն իշլէթտիրիլմէսի 5 սէնէ միւտտէթլէ միւնագասայա վազ օլունտուղընտան թալիպ օլանլարըն շէրաիթը միւնագասայը անլայուպ անա կէօրէ փէյ սիւրմէք իւզրէ էվվէլ էմրէ 100 ատէտ լիրայի օսմանի թէբօզիթօ աքչէսի վէ եախօտ Տէրսաատէթ թիճարէթ օտասըլէ մուգավէլէ մուհարրիրլիկինտէն մասատտագ 100 լիրայը մուգավիլ քէֆալէթ սէնէտի վէ [illegible] թէէմինաթը գավիյէ համիլէն Ճումա վէ փազարտան մաադա պէհէր կիւն թէլէկրաֆ վէ Բօսթա նէզարէթի խարիճ մէճլիսինէ միւրաճաաթ էթմէլէրի իլան օլունուր։

Ֆի 29 Թշր. սանի սէնէ 320

ՈՍԿԻ ՇՔԱՆՇԱՆ, ՓԱՐԻԶ 1900

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՔԱՐՄԷԼ ՕՐԻԱՆԹԱԼ
ԲՆԱԿԱՆ ԳԻՆԻ ԵՒ ԳՈՆԵԱՔ
ՌԻՇՈՆ ԼԸ ՍԻՈՆԻ (ՊԱՂԵՍՏԻՆ) մեծ մառաններէն
Վարշաւիոյ կայսերական բժշկական ժողովոյ տարրալուծումը

1903 յունուար 2ին Տէր այցելութեան Քարմէլ Օրիանթալի մառանները որ կը պարունակէին 600 տակառ եւ 49,000 շիշ։ Մեր անձնական ընտրութեամբ, տակառներէն 26 եւ շիշերէն 24 նմոյշ առինք որոնց տարրալուծումը հաստատեց թէ Քարմէլի գինիները քիմիական բաղադրութենէ զուրկ
ԲՆԱԿԱՆ, ԶՕՐԱՑՈՒՑԻՉ ԵՒ ՈՒԺՏԻՉ ԵՆ

Բարիզի բժշկական ֆագիւլթէին բրոֆէսէօր Ա. ՌՈՒՇԷԻ, Պրոտի գիտութեանց ֆագիւլթէին բրոֆէսէօր ԿԱՑՈՆԻ, Համալսարանի քաղաքագիտութեան երդուեալ [քիմիագէտ Ս. ԷՆՈՔԻ, Ս. Պետերսպուրկի կայսերական համալսարանին բրոֆէսէօր Ա. ԲԷԼԻ եւ Օտեսայի կայսերական համալսարանին բրոֆէսէօր] Ա. ՎԷՐԻԿՈՐ կողմէ տարրալուծուած

ԿԸ ՎԱՃԱՌՈՒԻ ԱՄԷՆ ԿՈՂՄ. Գրասենեակ եւ մթերանոց. ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՔԱՐԱՔԸ, ՍԻՐԹ ՖՐԱՆՍԻԶ Թիւ 145—147

9 Երիքերին եւ խցանի բաբսիկներուն վրայ պահանջել գործարանին վաճառանիշը որ կը կրէ Քարմէլ Օրիանթալ Ընկ. բառերը 13—50

(ՎԱՃԱՌԱՆԻՇ)

Ճափոնական Թէյ

Թէյը, որ այսօր գրեթէ բոլոր ժողովուրդաց գլխաւոր ըմպելին դարձած է, ո՛րքան բազմաթիւ տեսակներ ունի որ, տրդարեւ գործածողներուն համար բաւական դժուար է լաւ ընտրութիւն մը ընել։ Այդ տեսակներէն ոմանք նշանաւոր են իրր ախորժահամ եւ քաղցրաբոյր, ոմանք ալ թէեւ նոյնքան ախորժելի համ ու հոտ չունին, գերազանց են սակայն իբր կազդուրիչ եւ զօրացուցիչ. վերջապէս իւրաքանչիւրը թէյ իր սեփական յատկութիւններն ունին որոնք գինքը կը զանազանեն ուրիշ տեսակներէ։

Սակայն կայ թէյ մը, որ այդ յատկութեանց ամէնէն կարեւորները կը միացնէ իր վրայ, այսինքն՝ զոյն, համ, հոտ եւ մանաւանդ կազդուրիչ եւ զօրացուցիչ անզուգական ազդեցութիւն մը, եւ այդ թէյն է Ճափոնի թէյը, որ այդ յատկութեանց շնորհիւ կը յարմարի ամէն տարիքի եւ կազմութեան, ամէն կլիմայի եւ ամէն ճաշակի։

MARQUE DEPOSÉE

Նավրուեան եւ Իսագուլեան թէյի մեծ վաճառատունը, իր բազմաթիւ յաճախորդաց ծառայութիւն մը մատուցանելու համար, այս անգամ մեծաքանակ ներածած է ճարտարական զուտ թէյ մասնաւոր եւ խոհական սափերով ու կը հրատարակէ օգտուիլ այս առիթէն բոլոր անոնք, որ կը փափաքին ունենալ թէյ մը։

Համով, հոտով, առողջապահիկ եւ կազդուրիչ։

Այս վաճառատան մէջ կը գտնուի հնդկական, չինական, Սէյլանի եւ Ճավայի ամէն տեսակ թէյեր։ 58 14 40

Ուշադրութիւն մարգայի

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրբուլի եւ Ամերիկայի միջեւ բանեցուցող

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոն.
Վիքթորիէն	10500	Ալպանիա	3500
[illegible]	10500	Իթալիէն	3500
Պէլգրէվիան	10500	Սրյէրյեն	3500
Լանքաստրիան	9000	Ալճէրիէն	3500
Սիլվանիէն	9000	Արմինիան	3500
Նոմատիքան	8000	Ամէնիան	3500
Նօթրիան	8000	Անատոլիքան	2500
[illegible]	8000	Պալքարիա	3500
Պերնէնիան	8000	Լէտիքան	2000
Պելճիքան	3700	Մէնէօ	900
Գալիքան	3750	Օփորթօ	800
Արմէնիան	3700	Լէտոլ	8
Ռուսիան	3500		

Ամերիկայի տեսքերէն կը ներմուծէ երեք, ամերիկեան արտոյ փոխադրելու համար Նոր Եորքէն մինչեւ Հաւրէ, Համբուրկ եւ բոլոր Եւրոպան, մեծ երաշխաւորութեամբ երեք շաբաթ սպասել 24 ժամ առաջ։

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել
ԷՏՎԱՐ ԼԱՑՈՆԴԷՆ
Ղալաթիա, Ֆրանսական փոստին ետեւ
12 31—50 Մերքենտ Հան թիւ 1

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԵՐԻՍԻՒՐԵԱՆ

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿ
7 1904 Հոկտ. 23էն ցնոր անօրէնութիւն։ 14—50

Վոսփորէն կամուրջ

1 28	Չուզղ. պէշիք. Իստիւտար։
1 5	Սթէն. միրկ. Ռ. Հիսար. ա. հիսար. զանտ. Պէպ. արնավ. չէնկլ. պէյլ. օրթ.
2 10	Օրթ. պէշիք. սկիւտար.
2 18	Պէշիկթ. սկիւտ.
1 50	Ա. հիսար. պէպ. արնավ. չէնկք. օրթ.
2 40	Գուզկ. սկի տար.
1 30	Ենիմ. մէզպ. պյքտ. Թարպ. ենիրք. սթն. միրկ. պէշ.
2 20	Միրկ. ռ. հիս. Պէպէք. Արնվ. Գրչ. Օրթ. Պէշիկթաշ.
2	Պէյք. Բշպ. Չպք. Գանլճ. Ա. Հիսար. Գնտ. Վնք. Չէնկ. Պէյլ. գուզկ.
3 15	Գուզղ. պէշկթ. սկիւտ.
2 15	Ենմ. մէզը. պյքտ. Թրպ. ենիրք. միրկ պէշիք.
3	Սթէն. միրկ. ռ. հիսար պէպ. արն. գրչ. պէշկթ.
3 20	Գուզկ. սկիւտ.
3	պէյք. բաշպ. չուպ. զանլ. ա. հիս. զանտ. պէշկ.
2 45	Ռ. ա. զավազ. ենէմ. մէզը. պյքտ. Թարպ. պէյք. ա. հիսար վանիք. չէնկ. պէյլ. գուզկ. պէշկթ.
4	Օրթ. գուզկ. սկիւտ.
4 30	Սկիւտար.
3 15	Ենմ. մէզպ. պյքտ. Թրպ. ենիք. միրկ. պէշիկ.
3 50	Սթէն. միրկ. ռ. ա. հիսար. զանտ. պէպ. արնվ. գրչ. օրթ. պէշկթ.
4 30	Չնկլ. պէյլ. Գուզղ. պէշկ.
4 30	Պէյք. բշպ. չուպ. զանլ. ա. հիս. զանտ. պէյլ. պէշկթ.
5 10	Ա. հիսար. վանք. չէնկք. պէյլպ. գուզկք. պէշիկթաշ.
5 20	Օրթ. պէշիկթաշ.
4 30	Ենիմհլ. մէզրպ. պէօյքտ. Թարպ. ենիրք. սթէն. միրկ. ռ. հիսար. պէպ. պէշիկթաշ։
5 30	Պէպ. արնվտ. գուրչ. օրթք. պէշիկթաշ։
6 35	Պէշիկ. զապաթաշ։
7 20	Գուզկ. պէշիկթաշ.
5 40	Քէօյքտ. Թրպ. պէյզզ. բաշպաք. ենիրք. չուպլ. սթէն. զանլ. միրկ. ռ. ա. հիսար. զանտ. պէպ.
6 35	Ռ. ա. զավզ. ենիմ. մէզը. պէօյտ. Թրպ. ենիրք. միրկ. ռ. հիսար. պէպ. արնվտք. գուրչ. օրթ. պէշիկթաշ։
7 50	Արնվտք. վանիք. չէնկլք. պէյլպ. օրթք. գուզ. պէշիկթաշ։
8	Ենիմ. մէզրպ. պէօյքտ. Թարպ. ենիրք. սթէն. միրկ. ռ. հիսար. պէպ. արնավտք. գուրչ. օրթ. պէշիկթաշ։
8 45	Ռ. ա. զավազ. մէզրպ. պէյք. Թրպ. պյզ. բաշպաք. չուպլ. զանլ. ա. հիսար. զանտ. վանիք. չէնկ. պէյլպ. գուզ. պէշիկթաշ։
8 55	Պէյզ. բաշպ. ենիրք. չուպլ. սթէն զանլ. միրկ.
9 30	Ենիմ. մէզը. պէօյք. Թարպ. ենիրք Մրկ. ռ. հիսար. պէպ. արնվտ. օրթ. պէշիկ.
10 10	Պէյզ. ենիրք.
10 30	Պէյզ. բաշպաք. չուպլ. զանլ. ա. հիսար. զանտ. չէնկք. պէյլ. գուզկ. պէշիկ.
11 35	անիք. գուրչ,
10 55	Պէյզ. բաշպ ենիրք. չուպլ սթէն. զանլ. միրկ ռ. ա. հիսար. զանտ. պէպ. արնվտ. չէնկ. պէյլ. օրթ գուզկ. պէշիկ.
11	Ենիմ. մէզ. պէօյք. Թարպ. ենիրք. միրկ. ռ. հիսար. պէպ. արնվտ. օրթ. պէշիկ.

Կամուրջէն Վոսփոր

2 3	Պէշկթ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. ռ. հիս. միրկ. սթն. ենիք. Թրպ. պէօյք. մէզ. ենմ.
1 45	Սկիւտարէ. գուզկ. օրթաքէօյ
2 45	Գապթ. պէշկթ. իւսկ. գուզկ. օրթ. պէյլ. չէնկ. արնվ. Վնք. պէպ. զանտ. ա. ռ. հիս. միրկ. զանլ. սթն. ենիք. բաշպաք. պյզզ Թարպ. պէօյք.
3 5	Իւսկ. գուզկ.
3 —	Պշկթ. գուզկ. պէյլ. չէնկ. զանտ. ա. հիս. զանլ. չպուզ. բշպ. պէյզ
3 15	Պէշկթ. չէնկք.
3 50	Պէշկթ. սկիւտ. օրթ.
4 5	Պէշկ. օրթ. գրչ. արնավ. պէպ. ռ. հիսար միրկ. սթէն. ենիք. Թրպ. պէօյիք. մէզ. ենմ. ռ. ա. զավազ
4 20	Գապթ. գուզկ. պէյլ. չնկ. ա. հ ս.
5	Պէշկթ. գուզկ. պէյլ. չէնկ. վանիք. զանտ. ա. հիսար զանլ. չուպ. բաշպաք. պէյզ Թարպ. պէօյք. մէզ. ենմ.
6	Գապթ. Պէշկթ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. ռ. հիս. միրկ. սթէն. ենիք. Թրպ. պէօյք. մէզ. ենիմ. ռ. ա. զավազ
8 30	Պէպ. զանտ. ռ. ա. հիսր. միրկ. զանլ. սթէն. չպուզ. ենիրք. բաշպ. Պէյզ.
6 45	Պշկ. Իւսկ. գուզկ. օրթ. չէնկ. գրչ. Պէյ. արնվ. վանիք.
7 30	Պէշկթ. օրթ. արնվ. պէպ. ռ. հ. ս. միրկ. ենք. Թրպ. պէօյք. մէզպ. ենմ.
8 15	Գապթ. պէշկթ. սկիւտ.
8 45	Պշկ. գուզկ. պէյլ. չէնկ. վանիք. զանտ ա. հիսար. զանլ. չպուզ. բշպ. պէյզզ.
9 50	Միր. ենք. պէյզզ.
9 10	Պէշկթ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. ռ. հիս. միրկ. սթն. ենք. Թրպ. պէօյ. մէզ. ենմ.
10 25	Պէշքթ. զանտ. ա. հիսար զանլ. չպուզ. բշպ. պէյզ. մէզպ. ռ. ա. զավազը
9 45	Պէշիք. գուզկ. օր. պէյլ. չէնկ. արնավ. Պէպէք. զանտ.
10 30	Պէպ. միրկ. ենք. Թրպ. պէօյ. մէզ. ենմ.
10 30	Սկիւտար
11	Սկիւտ. Գուզկ. օրթ.
10 50	Գապթ. պէշկթ. Գուզկ. պէյլ. չէնկ. գրչ. վանիք.
10 45	Պէշիկ. օրթ. արնվ. պէպ. ռ. հիս.
11 30	Պշքթ. միրկ. սթէն. ենիք. Թրպ. պէօյք. մէզ ենմ.
11 35	Պէշիկթ. զանտ. ա. հիս. զանլ. չպուզ. բաշպաք. պէյզզ
11 40	Պէշկ. օրթ. Գուրչ. արնվ. պէպ. ռ. հիս. միրկ. ենք.
11 50	Գուզ. պէյլ չէնկ. վանք. պէպ.
12 10	Պէշկթ. օրթ. արնվ. պէպ. ռ. հիսար. միր. սթէն. ա.
12 15	Պէշիկ. պէյլ. չէնկ. զանտ. ա. հիս. զանլ. բաշպաք. պէյք.
12 15	Ենիք. Թրպ. պէօյք. մէզ. ենմ.

Աստղեալ շոգենաւերը Գապաթաշի եւ Միրգէնիի միջեւ ամէն օր կէս ժամը անգամ մը երթեւեկութիւն կը կատարեն։

Ծանօթ. — Ժամ 5.40ին Պէօյիւքտէրէէն մեկնող շոգենաւը միայն Ռումէլի կողմի Իսքելէներն եւ Հիսարէն անցնելով Միրկէօն իրիկուան ժամ 11.35ին կամուրջէն մեկնողը առաջ վարկեան առաջ պիտի մեկնի։

— Առաւօտները ժամը 1.50ին Անատոլու Հիսարէն մեկնող շոգենաւը Նոյեմ. 1 էն պիտի սկսի։

— Առաւօտները ժամ 1.28ին Գուզկէն, 1.5ին Սթէնէն, 2.10ին Օրթագէօյէն եւ 1.30ին Ենիմ.էն մեկնող շոգենաւերը Նոյեմ. 1էն սկսեալ պիտի դադրին։

ՀԱԶԱՑՈՂՆԵՐՈՒՆ
ԽԱՑԾՂԱՆ ՀԱԳԳԸ ԷՔՐԷՄ

Խայծղանի այս ջուրը ամէն կերպով գերազանց է Եւրոպայէ բերուած կարգ մը նոյն կարգի ջուրերէ որոնց բաղադրութիւնը յայտնի չէ, եւ որոնց համար այնքան չինծու դովեստներ կը կարդացուին Հագգը Էքրէմ խայծղանը օսմ. եւ օտար ժժէշկներու գնահատմանը եւ առողջապահական խորհուրդին արտօնութեանը արժանացած է։ Անոր գործածութիւնը բնաւ սամաքսի խանգարում առաջ չի բերեր, ինչպէս կ'ընեն խայծղանի միւս ջուրերը։ Խիստ օգտակար է հազի, ցնցղատապի, կուրծքի հարբուխներու, ինֆլուէնցայի եւ թոքախտի առաջին շրջաններուն։ Կը գտնուի առաջնակարգ վաճառատուններու եւ դեղարաններու մէջ։ Գինն է հինգ ղրուշ։ 24 44—50

ՉԷՍԹՈՒՍՏ ԲԱԹԷՆԹ
ԻՆԳԼԷՆՏԻԳԸ ՄԷՅՏՍ

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻ ՆԱԽԿԻՆ ՏՆՕՐԷՆ
ՍԸՐ ԷՏԿԱՐ ՎԻՆՍԸՆԹԻ ՎԿԱՅԱԳԻՐԸ՝
Ուղղուած Չէյրուստ Բաթէնթ էնտ Լիֆ Ընկերութեան

Պարոններ,

Մեծ հաճոյքով ձեզ կը ծանուցանեմ թէ Օսմ. Կայս. Պանքայի մէջ հաստատած ձեր դրամարկղի սնտուկները կատարելապէս գոհ թողուցած են զիս։ Կրնամ ըսել թէ այն ճարտարութիւնը որով հաստատուած են այդ դրամարկղի սնտուկները, համապատասխանած են ապահովութեան այդքան մեծ հաստատութեան մը պէտքերուն։

ԷՏՈՒԱՐՏ ԷՆՏ ՍԸՆ
Ալալէմճի խան, Պոլիս

Հայթայթիչ Օսմ. Կայս. Պանքայի. դրամարկղի սնտուկներ կազմակերպող գործակալութիւններ Ղալաթիոյ, Պոլսոյ եւ Բերայի մէջ, մասնաճիւղեր Սքիւթարի Մանասթըրի մէջ։

ՆՈՍԹ
ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ
ԲԱՐՁՐ. ԿԱԼԼԵՍԻ ԻՇԽԱՆԻՆ

Մեքենայի ամէնէն մեծ յանձնարարութիւնը որ եղած ըլլայ կառավարութեան մը, Ընկերութեան մը կամ անհատական Տան մը կողմէ, այն յանձնարարութիւնն է որ Նոսթ Թիբրայթըր Քըմփընիի եղած ու Հնդկաստանի կառավարութեան յատկացուած է։ Երրորդ անգամ ըլլալով, Բրիտանական կառավարութիւնը 150 ՄԵՔԵՆԱՅԻ յանձնարարութիւն կուտայ Նոսթ Թիբրայթըր Քըմփընիի, ինչ որ մինչեւ հիմա տրուած չէ ԲՆԱՒ։ Ասիկա անվիճելիօրէն ցոյց կուտայ թէ

Նոսթ գրելու լաւագոյն մեքենան է.

Արեւելքի համար Գործակալ
ԷՏՈՒԱՐՏՍ ԷՆՏ ՍԸՆ

Պոլիս, Ալալէմճի խան, Մէյտանճըգ փողոց։ 32 22—48

ՌՕՍԻԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆԵԱԼ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Բեդերսպուրկ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, համբորդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու նաւերու սառոյցէ խորտակուելուն դէմ, ինչպէս նաեւ կեանքի վրայ, ամէն կարգի պայմաններով։

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջապէս վճարուած	10,06 ,07 ֆր.	
Երաշխաւորութեան գումար	14,585,000	»
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	314,768,000	»
1901 տարուան մէջ գանձուած ապահովագին ու տոկոս	16,585,800	»

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել,
Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին, Ազարեան խան, Վոյվօտա, Ղալաթիա.
Տնօրէն, Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին Ա. ՀԻՐՇՄԻՒՋ 11 32—50

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հըլի Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոն
Ալպանօ	1069	Գոմօ	1497	Կոզօ	1011	Մալէօ	724	Ռոզարիօ	136
Ալէքթօ	3607	Գոնկօ	1936	Կրոտօնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սաֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Գորսօ	895	Հիրօ	775	Մարդէլլօ	3709	Սիրօ	1735
Արիոսթօ	2277	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1581	Մ[illegible]	3567	Սիլվիօ	1193
Պասանօ	1822	Տոմինօ	987	Հի[illegible]	372	Միլօ	1057	Սորրէնթօ	1203
Պորոտինօ	1264	Տուրօ	1383	Հորաթիօ	3600	Մոնթէպէլլօ	1735	Թասսօ	1323
Պրավօ	1076	Տրաքօ	1713	Հոմէր	595	Մուրիլլօ	2409	Թ. Ուիլսըն	1546
Պրինօ	841	Տիւամօ	504	Իակօ	2354	Նէրօ	1033	Թորօ	3327
Քըֆֆալօ	4481	Էպօ	2461	Իտաճօ	540	Օթելլօ	4160	Թոլէտօ	1470
Քէյրօ	1371	Էլտորատօ	1520	Ճ[illegible]նօ	1080	Օնթարիօ	4036	Թոպիօ	487
Գարլօ	1337	Էրկօ	184	Քէսօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քոլինօ	1307	Փոլէրմօ	637	Վասքօ	1914
Դագօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Լավինօ	1700	Փոլօ	510	Վոլօ	1289
Տիտօ	2729	Ֆլամինկօ	649	Լէօ	1053	Ռալլօ	229	Վ. Ուիլսըն	2396
Տիւքրօ	1831	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէանտրօ	2272	Ռապ[illegible]օ	1663	Եէթօ	1350
Էլիօ	1697	Կալիլէօ	3069	Լիվոռնօ	1643	Ռոլլօ	1613	Զէնօ	1200
Կոլորատօ	4225	Կիկանօ	1243	Լոնտոն	3193	[illegible]ոնէօ	1789		

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է։
Քլառօ շոգենաւը, նաւապետ Պէլլարինկ։
Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուի։
Դայլչօ շոգենաւը, նաւապետ Թօրն, ամսոյս 20ին։

Դիմել առ Գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՐԻՋՕՍ
Թիւ 22—24, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա 10 30—50

COMP RUSS
Navigation a Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւններ
Նոյեմբեր

Գշ.	30]13	Իզմիր, Պիրէօս, Աղեքսանդրիա, միջօրէէն առաջ ժամը 10ին։ Հաղորդակցութիւն Բօր-Սայիտ ու Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող շոգենաւին հետ։
Գշ.	30]13	Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Քերասունտ, Տրապիզոն, Րիզէ, Պաթում. միջօրէէն առաջ ժամը 10ին։
Դշ.	1]14	Սեվաստոպոլ ժամը 10ին։
Եշ.	2]15	Օտեսա ժամը 10ին։ Հաղորդակցութիւն Խրիմ-Կովկաս Խրիմ-Ազով, Օտեսա-Քէրսոն, Օտեսա-Նիքօլայեվ գիծերու շոգենաւերուն հետ։
Եշ.	2]15	Պուրկազ, Վառնա, Օտեսա. իրիկուան ժամը 4ին։
Ուր.	3]16	Տարտանէլ, Միտիլլի, Իզմիր, Քիօս, Թրիպոլի, Պէյրութ, Եաֆա, Բօր-Սայիտ, Աղեքսանդրիա. իրիկուան ժամը 4ին։
Շբ.	4]17	Օտեսա. իրիկուան ժամը 4ին։

9—50

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՍԷՅԼԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
Ն. ՓԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՄԵԿՆՈՒՄԸ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ
Դեկտ. 13ին Սիւֆաքի, Մարսիլիայէն։
» 15ին Միճէրճի, Անատոլիայէն։
» 18ին Հայճան, Անվէրսէն։

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ
Դեկտ. 14ին Սիւֆաքի, Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում եւ Նովորոսիսքի։
» 15ին Միճէրճի, ուղ. Մարսիլիա։

Ա.	կարգ	Բարիզի համար	200 ֆր.	
»	»	Մարսիլիոյ »	160	»
Բ.	»	Բարիզի »	150	»
»	»	Մարսիլիոյ »	120	»

Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին՝ Թոփհանէ քարափին վրայ։
15 1—50 Թ. ՌԸՊՈՒԼ

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԻ
Ամսական երկու անգամ կը բանին
Լիվրբուլի եւ Ամերիկայի միջեւ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Իվէրնիա	18900	Սիլվանիա	559
Սաքսոնիա	18900	Քամպանիա	4341
Լուքանիա	12950	Վէլլա	3229
Քամբանիա	12950	Քառլա	2945
Ուլթոնիա	8845	Փիւմա	2936
Իվերնիա	8128	Սփարթա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	3518
Ումպրիա	7392	Ալճերիա	2181
[illegible]	7269	Տենտերա	1601

Դիմել առ. ԺՈԼԻ և ՍԻԿԷՐ
21—50 Joly et Seagor
Մէյմէնէթլի խան, Թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 14

"ԱՐԵՒԵԼՔ,,Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (208

ԲԻԷՐ ՏԸ ՔՈՒՐՍԷԼ

ՓԱՐԻԶԻ ԳՈՐԾԱՒՈՐՈՒՀԻՆԵՐԸ

ՄԵԾ ՈՒ ԱՆՏԻՊ ՎԷՊ

ԵՐՐՈՐԴ ՄԱՍ

Զ.

ՍՊԱՆՆՈՂ ԱՐՀԵՍՏՆԵՐԸ

Եթէ երբեք Ժօզէֆին պնդած էր որ իր բարեկամուհին օգնական տալու իրեն, պատճառը այն էր որ կանխաւ գործատուներէն գլխաւոր շարժառիթ մը ունէր։ Ուրիշ կիները իրենց շահելիք կրկին թոշակներուն շնորհիւ, մէկդի պիտի դնէին կլորիկ գումար մը, որով Սիւզան պիտի կրնար գործ գտնել այդ թիտրոնէն դուրս, եւ այսպէս ազատիլ այդ սոսկալի գործէն։

Իր արհեստին մէջ ունեցած վարժութեան շնորհիւ, պիտի կրնար յաջողութեամբ գլուխ հանել գործը։

Միայն Սիւզանի հետ պիտի կրնար այդ գործը առանձնել։ Մանկամարդ աղջիկը պիտի աշխատցնէր մասնաւոր գործերու, որոնք իրական վտանգ մը չեն ներկայացներ։

Իրենց աշխատութեան միջոցին, Սիւզան երբեմն իր պառաւ բարեկամուհին կը դիտէր եւ անոր դէմքին վրայ արտասովոր բան մը տեսնել կը կարծէր, բայց Ժօզէֆինի դէմքը անթափանց էր։

Իր ծրագրին յաջողութիւնը ապահովելու համար՝ հնարքներու դիմած էր, որոնք ի դերեւ չէին կրնար ելլել։

Երբ մանկամարդ աղջիկը շատ աննշան կը գտնէր իր աշխատութեան բաժինը, եւ Ժօզէֆինի կը գանգատէր, այս վերջինը հեղինակաւոր շեշտով մը կը հրամայէր հնազանդիլ իր հրահանգներուն։ Բրտութեամբ կը վարուէր իր աշակերտին հետ, երբ հարկ ըլլար զայն հեռացնել մահացու գոլորշիներէ։

Ժօզէֆին կ'ըսէր թէ ինք էր պատասխանատու կատարուած աշխատութեան, թէ ամենապատասխանատու խնդիր մը կը նկատէր զայն յաջողութեամբ ի գլուխ հանելը, եւ թէ Սիւզան շատ երիտասարդ էր՝ այսպիսի դժուարին գործի մը մէջ մասնակից ըլլալու համար։

Ութը օրէն, իրենց օրականներուն յաւելման շնորհիւ, երկու գործաւորուհիները կրցած էին 60 ֆրանքի գումար մը խնայել։

—Եթէ շաբաթ մըն ալ աշխատինք, կը խորհէր Ժօզէֆին, պիտի կրնանք 100 ֆրանք ժողվել։ Այն ատեն ո՛չ Աստուած եւ ոչ ալ սատանան պիտի կրնայ արգիլել միտքիս դրածը... Սիւզան պիտի թողու գործարանը, եւ ես ալ չպիտի դառնամ հոն... Եւ առողջութեան հիւանդութիւնը ատեն չպիտի ունենայ անոր վրայ ծանրանալու, պիտի ազատեմ զայն։

Բայց յաջորդ երկուշաբթի օր, այն պահուն իսկ երբ զանգակը կը հնչէր ճաշի համար, Ժօզէֆին զանգուածի մը պէս ինկաւ աշխատանոցին մէջ։

Տարաբախտ գործաւորուհին չէր կրցած մինչեւ վերջը շարունակել իր անհաւատալի ճիգը որով կրցած էր պայքարիլ մահացու վտանգին դէմ։

Կարծած էր թէ գերմարդկային արիութիւն մը պիտի կրնար մինչեւ վերջը ոյժ տալ իրեն, գործը գլուխ հանելու համար։ Նկատի չէր առած զգալի աւերները, զորս սոսկալի փտախտը արդէն բերած էր իր գործարանաւորութեան մէջ՝ երկար ատենէ ի վեր։

Քանի մը տարի առաջ, այդ հիւանդութենէն պառկած էր ծանրապէս, բայց ի վերջոյ ազատած էր։ Այս անգամ չանթահարիչ կերպով երեւան եկած էր ախտը։

Իր ընկերուհիները փոխադրեցին Ժօզէֆինը, եւ գործարանին բժիշկը կանչեցին, մինչ Սիւզան ցաւած սրտով կը փաթթուէր իր բարեկամուհիին։

Ժօզէֆին ինքզինքը կորսնցուցած էր, երկու ժամու չափ նուաղած մնալէ յետոյ զգաստացաւ։

Իր առաջին խօսքերը Սիւզանի ուղղեց։

—Զիս չպիտի թողուս, այնպէս չէ՞, մինչեւ անձկութեանս։

—Կը խոստանամ, պատասխանեց Սիւզան։

Բժիշկը եկաւ։ Շատ փորձառու մարդ մըն էր. խղճմտօրէն քննեց հիւանդը, տեղեկագիր մը գրեց, եւ Սիւզանի բացատրեց ըսելիքը։

Սիւզան ուզեց քանի մը երկչոտ հարցումներ ուղղել նշանաւոր բժիշկին, բայց խուսափողական պատասխաններ միայն ստացաւ անկէ. արդէն թանձրութիւնը գուշակած էր. վէրքերը աւելի քան երբեք ազդեցիկ երեւոյթ մը առած էին. հիւանդութիւնը ուղեղին վրայ կը յարձակէր ահռելի կերպով։

Մանկամարդ աղջիկը ամենամեծ ուշադրութեամբ կը դարմանէր այդ վէրքերը, որոնք բոլորովին անճանաչ դարձուցած էին Ժօզէֆինը։ Այս վերջինը, հակառակ իր անտանելի տառապանքներուն, իր բովանդակ կորովը վերստացած էր։

Մինչ Սիւզան կը փաթթէր իր բարեկամուհիին վէրքերը, այս վերջինը կ'ըսէր,

— Եթէ երբեք ուրիշ օր մըն ալ աշխատէի, նպատակիս հասած պիտի ըլլայի... Այո՛, մինինկա, պիտի յաջողէի այն ատեն... Ա՛հ, իրաւ որ ծերացած եմ... Առանց ձայն հանելու գնացի ինկայ... Սիրունիկս, շատ վախցար անշուշտ...

—Այո՛, պատասխանեց Սիւզան, որ շատ կը զգուշէր ինքզինքը, հիւանդին զգացնել չտալու համար իր ծանր վիճակը... Բայց բարեբախտաբար ձեր հիւանդութիւնը կարծածէս նուազ ծանր է ե՛ւ դէշ։

—Ա՛հ, ա՛հ, ըրաւ Ժօզէֆին տարօրինակ կերպով... բժիշկն է որ այդ բանը ըսաւ ձեզի...

—Այո՛, քանի մը օրէն պիտի ելլես։

—Բժիշկը կը սխալի՛, յարեց Ժօզէֆին բիրտ շեշտով մը եւ առանց յուզուելու... Այո՛, կը զգամ այդ բանը... Իմ գործս լմնցած է ալ ես...

—Բարեկամուհիս, պիտի տեսնէք որ եթէ խոհական ընթացք մը բռնէք, շուտ պիտի ապաքինիք։

—Ո՛չ, մարմինս բաւական աղէկ է... Միայն թէ գլխուս մէջ բան մը կը զգամ... Ի վերջոյ երեւան պիտի ելլէ ախտը... Ի՜նչ փոյթ, գործարանին պետերը պիտի նեղանան, փորձը աւարտած չըլլալուն համար։

—Ձեր ապաքինման պիտի սպասեն, վերսկսելու համար զայն։

— Արդարեւ, չեմ կարծեր որ իմ տեղս բռնող մէկը կարենան գտնել... կրնա՞ք... Երբ կը խորհիմ այդ խմորին վրայ... Այդ տարիճան նողկալի խառնուրդի մը հանդիպած չունէի բնաւ...

Սիւզան յարեց.

— Զգացէք որ կարեւոր գործակցութիւն մը ունենամ ձեզի... Այդ պատճառաւ գլխուդ եկաւ այս պատահարը։

—Բայց, նանուշիկս, եթէ երբեք գործ ունենայիր այդ դժնխային խառնուրդին տառերուն մասին հետ միայն, այս աշխարհէն չուած պիտի ըլլայիր հիմա։

—Ի՞նչ...

—Ա՛հ, ա՛հ, յարեց գործաւորուհին ասոր քրքիջով մը... Աղէկ մը խաղ խաղացի քեզի, այնպէս չէ՞... կրակը միայն տեսար... Ի՞նչ կը վտանգէի այդ փորձին մէջ... Իմ փտած մարմինս... Մինչ որ, աւելի հաստատ կը կարծէի զայն... Մինչ դուն չպիտի կրնայիր դիմադրել ախտին... Ուզեցի որ ամէն բան ես ի գլուխ հանեմ. Կեանքիս մէջ առաջին անգամ ըլլալով ուրիշի մասնակցութիւնը մերժեցի։

— Ըսել է զիս վտանգէ զերծ պահելու համար էր որ ամբողջ գործը դուք առանձնեցիք, այս վիճակին մատնուելով։

— Քի՛չ մը առաջ կ'ըսէիր թէ վիճակս ծանր է... Իսկ հիմա քու խօսքերդ լեզուս մը կ'ենթադրէ թէ իմ գործս լմնցած է ալ ես, ըսաւ Ժօզէֆին, որ դատողութիւնը չէր կորսնցուցած։

(Շարունակելի)